

ALGEMENE BEVRIJDINGS EN ONTWIKKELINGS PARTIJ

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2025—2030

Samen Bouwen
aan een
Duurzame Toekomst

COORDINATIE VERKIEZINGSPROGRAMMA:

Drs. Andreas R. Talea - Voorzitter

LEDEN:

Robert Samiran, MBA, CEH
Drs. Erney R. A.O. Landveld
Drs. Harry Dorinnie
Melvin Ronde, MBA
Magda Milano, BBA

VORMGEVING:

Drs. Andreas R. Talea
Robert Samiran, MBA, CEH

EINDREDACTIE:

Drs. Andreas R. Talea
Robert Samiran, MBA, CEH
Marinus Cambiel
Drs. Erney R. A.O. Landveld

Copyright © ABOP 2025
Algemene Bevrijdings- en Ontwikkelingspartij
Jaguarstraat, Paramaribo, Suriname
Website: www.abop.sr
Facebook: ABOP Black & Yellow

All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior permission from ABOP.

Published in Suriname
ABOP-WB, February 2025

Woord van de Voorzitter

Met trots presenteer ik u het verkiezingsprogramma van de Algemene Bevrijdings- en Ontwikkelingspartij (ABOP) voor de beleidsperiode 2025 – 2030.

Dit programma is het resultaat van intensieve inspanningen van het Wetenschappelijk Bureau van de ABOP, onder leiding van Drs. Talea Andreas. Namens het Hoofdbestuur wil ik iedereen die heeft meegewerkt bedanken voor hun tijd, inzet en visie.

Ons verkiezingsprogramma draagt de titel "Samen bouwen aan een duurzaam en welvarend Suriname".

Dit motto weerspiegelt onze vastberadenheid om Suriname te transformeren van een land dat de afgelopen jaren is geteisterd door een economische crisis, naar een natie waar economische groei, sociale rechtvaardigheid en duurzame ontwikkeling centraal staan. Wij geloven dat de inwoners van ons geliefd land recht hebben op een betere toekomst, en wij zijn vastberaden om deze toekomst samen met u te realiseren. De ABOP blijft trouw aan haar waarden van bevrijding en ontwikkeling. Wij zijn een partij die dicht bij de bevolking staat, een luisterend oor biedt en altijd toegankelijk is voor uw constructieve ideeën en adviezen.

Onze kracht ligt in samenwerking en dialoog – zowel binnen de partij als met andere organisaties en stakeholders. Met uw steun willen wij Suriname naar een nieuwe fase van duurzame vooruitgang brengen, met nadruk op:

- Economische groei, met investeringen in sectoren zoals infrastructuur, landbouw, technologie, innovatie en toerisme.
- Sociale rechtvaardigheid, met investeringen in onderwijs en gezondheid, waarbij niemand achterblijft en we gelijke kansen bieden aan iedereen, ongeacht achtergrond of regio.
- Goed bestuur en transparantie, met een beleid dat gericht is op efficiëntie, verantwoordelijkheid en participatie van de burger.
- Bescherming van onze natuurlijke hulpbronnen, waarbij economische ontwikkeling hand in hand gaat met milieubescherming en het naleven van internationale duurzaamheidsdoelen.

Onze visie is gestoeld op de overtuiging dat duurzame vooruitgang alleen mogelijk is door een solide samenwerking tussen burgers, bedrijven en overheid. We willen een rechtvaardige en inclusieve samenleving bouwen waarin iedere Surinamer een stem heeft en actief kan bijdragen aan de ontwikkeling van ons land.

Als partijvoorzitter ben ik ervan overtuigd dat politiek niet alleen gaat over macht, maar over het verbeteren van levens, het herstellen van vertrouwen en het creëren van kansen voor iedereen. Wij zullen onverminderd werken aan een Suriname dat rust, stabiliteit en vooruitgang biedt aan al zijn inwoners. Met onze lange termijnvisie, die gericht is op een bloeiend Suriname, zal de ABOP blijven streven naar bevrijding, goed bestuur, ondernemerschap en duurzame ontwikkeling.

Onze missie blijft onveranderd: "Geen ontwikkeling zonder bevrijding en geen bevrijding zonder ontwikkeling." Met uw vertrouwen en steun ben ik ervan overtuigd dat wij samen de uitdagingen van vandaag kunnen omzetten in kansen voor morgen. Laten we samen werken aan het herstel en de bloei van ons geliefd Suriname.

Met optimisme en vastberadenheid,

Ronnie Brunswijk MBA

Voorzitter Algemene Bevrijdings- en Ontwikkelingspartij

	Inhoudsopgave	Pg
	Introductie	1
1	Sociaal beleid en Gezondheidszorg	4
1.1.	Standpunten sociaal beleid	4
1.2.	Standpunten gezondheidszorg	6
2	Onderwijs cultuur en sport	8
2.1	Standpunten onderwijs	8
2.2.	Standpunten cultuur	11
2.3.	Stanpunten sport	13
3	Infrastructuur, transport en communicatie	15
3.4	Stanpunten infrastructuur	15
3.4.1	Stanpunten transport	18
3.4.3	Stanpunten communicatie	21
4	Justitie en veiligheid	23
4.1.	Standpunten justitie en veiligheid	23
5	Economie, productie en werkgelegenheid	26
5.1.	Standpunten economie, productie en werkgelegenheid	26
6	Regionale ontwikkeling, toerisme, ruimtelijke ordening & milieu	29
6.1.	Standpunten regionale ontwikkeling	29
6.2.	Standpunten toerisme	32
6.3.	Standpunten ruimtelijke ordening	34
	Standpunten milieu	36
7	Democratie en rechtstaat	58
7.1.	Standpunten democratie en rechtstaat	58
8	Buitenlandsbeleid	40
8.1.	Stanpunten buitenlandsbeleid	40
9	Natuurlijke hulpbronnen	42
9.1.	Standpunten natuurlijke hulpbronnen	42
10	Inheemsen en tribale gemeenschappen	44
10.1.	Standpunten inheemsen en tribale gemeenschappen	44
11	Besteding inkomsten uit olie en gas	47
11.1.	Standpunten inkomsten uit olie en gas	47
12	Carbon credit	50
12.1.	Standpunten carbon credit	50
13	Drinkwatervoorziening	52

13.1.	Standpunten drinkwatervoorziening	52
14	Elektriciteitsvoorziening	54
14.1.	Standpunten Elektriciteitsvoorziening	54

Een overkoepelend Resume

Van Crisis naar Groei – Een Visie op Verleden, Heden en Toekomst

Inleiding

Suriname heeft in de afgelopen decennia te maken gehad met aanzienlijke economische en maatschappelijke uitdagingen. Het land werd geconfronteerd met een diepe economische crisis die ingrijpende maatregelen vereiste. Vandaag de dag bevindt Suriname zich in een fase van relatieve stabiliteit. Om echter duurzame groei en ontwikkeling te realiseren, is een langetermijnvisie noodzakelijk. Dit verkiezingsprogramma bevat de hoofdlijnen van de ontwikkelingsvisie van de ABOP en is het resultaat van de beraadslagingen binnen het Wetenschappelijk Bureau (WB) van de ABOP, met betrekking tot de partij visie, missie en statuten.

De ontwikkelingsvisie van de ABOP wordt gedreven door bevrijding, duurzame ontwikkeling, verhoging van de kwaliteit van het bestaan van mens en maatschappij, welvaart en welzijn voor een ieder.

Naar aanleiding van het bovenvermelde kiest de ABOP bij het schrijven van dit programma voor een ontwikkelingsbenadering waarbij leidend is de partij visie op het *Verleden, Heden en de toekomst* van de Surinaamse economie en samenleving, met bijzondere aandacht voor economische groei, sociale ontwikkeling en de rol van politieke partijen zoals ABOP.

Het Verleden - Van crisis naar herstel

De Surinaamse economie werd de afgelopen jaren zwaar getroffen door een ernstige financiële crisis. Hoge schulden, inflatie en afnemend vertrouwen in economische structuren leidden tot een situatie waarin drastische hervormingen noodzakelijk waren. In 2021 tekende Suriname een akkoord met het Internationaal Monetair Fonds (IMF) om macro-economische stabiliteit te herstellen. Dit programma bracht strenge bezuinigingen en structurele hervormingen met zich mee, wat durf, discipline, volharding en offers van de bevolking vereiste.

Heden - Stabiliteit en voorzichtig optimisme

Dankzij de genomen maatregelen en een beter financieel beleid is Suriname grotendeels uit de crisis. De macro-economische stabiliteit is grotendeels hersteld, al blijven uitdagingen zoals inflatie, werkloosheid en armoede bestaan. De economie vertoont tekenen van herstel, mede dankzij buitenlandse investeringen en het verantwoord beheer van natuurlijke hulpbronnen. Politiek gezien heeft ABOP zich ontwikkeld tot een partij met een zekere mate van rijpheid en een belangrijke rol gespeeld in de emancipatie van de meest achtergestelde groepen in de samenleving. Toch blijft er werk te doen, vooral op het gebied van het versterken van de sociale en economische positie van de kleine man, die in de loop der jaren sterk is gemarginaliseerd.

De toekomst - Waar gaan wij naartoe?

Overkoepelende strategische prioriteitspunten voor de toekomst, op weg naar duurzame groei en ontwikkeling van Suriname.

1. Macro-economische stabiliteit behouden

- Strikt begrotingsbeleid en monetaire stabiliteit als basis voor economische ontwikkeling en armoedebestrijding.
- Effectief schuldbeheer en versterking van financiële instituties.

2. Private sector - productie - als motor van economische groei

- Creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat voor binnen- en buitenlandse ondernemingen.

- Ontwikkelen van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) als basis voor economische diversificatie.
- Stimuleren van innovatie en technologie om de concurrentiepositie te versterken.
- Integratie van ondernemerschap in het onderwijs op beroeps-, hbo- en universitair niveau.
- Oprichting van een instituut ter bevordering van ondernemerschap met een exportgerichte ontwikkelingsstrategie.
- Stimuleren van joint ventures tussen Surinaamse en internationale bedrijven.

3. Verbetering van onderwijs en gezondheidszorg

- Gratis onderwijs voor kinderen.
- Investeren in technisch onderwijs en ICT om de arbeidsmarkt te versterken en een toekomstgerichte beroepsbevolking op te leiden.
- Gelijke onderwijskansen in alle delen van Suriname, geïnspireerd door succesvolle internationale modellen.
- Hervormingen in de gezondheidszorg om toegang en kwaliteitsverbetering te realiseren; gratis gezondheidszorg voor oudjes en jongeren.

4. Infrastructuur en duurzame ontwikkeling

- Modernisering van transport- en energie-infrastructuur ter ondersteuning van economische activiteiten.
- Duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen, zoals offshore olie en goud, zodat opbrengsten ten goede komen aan alle Surinamers.

5. Sociale inclusie en armoedebestrijding

- Verminderen van ongelijkheid en creëren van gelijke kansen voor alle burgers.
- Omvorming van het beleid rondom natuurlijke hulpbronnen, zodat niet slechts een kleine elite profiteert.
- Versterking van sociale vangnetten en ondersteuning van kwetsbare groepen.
- Initiatie van woningbouw projecten.

Samen werken we aan een rechtvaardig, duurzaam en welvarend Suriname, in lijn met alle 17 SDG's, zodat ons land een actieve bijdrage levert aan een betere en duurzamere wereld voor iedereen.

Zelfreflectie en Verbeterpunten van ABOP - “A san o kenki”

ABOP heeft de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de emancipatie van achtergestelde groepen. Tegelijkertijd heeft de partij zichzelf kritisch geëvalueerd en erkend dat verbeteringen nodig zijn om de Surinaamse bevolking nog beter te dienen. Belangrijke verbeterpunten zijn:

- Versterking van interne partijstructuren en transparantie.
- Effectievere communicatie met burgers over beleidsdoelen en behaalde resultaten.
- Actieve rol in het creëren van economische kansen en sociale rechtvaardigheid voor alle Surinamers.

De missie van ABOP is nog niet voltooid. De partij blijft zich inzetten voor het creëren van kansen en bevrijding van de kleine man, die in de loop der jaren sterk is gemarginaliseerd. Door gerichte beleidsmaatregelen en betrokkenheid bij de nationale ontwikkeling zal ABOP haar rol als katalysator voor sociale en economische vooruitgang blijven vervullen.

Suriname heeft een moeizame weg afgelegd van economische crisis naar stabiliteit, maar de weg naar duurzame groei en ontwikkeling ligt nog voor ons. Door een sterke focus op macro-economische stabiliteit, private sectorontwikkeling, sociale inclusie en verantwoord gebruik van natuurlijke hulpbronnen, kan Suriname zijn toekomst veiligstellen. Samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, waaronder politieke partijen zoals ABOP, zal cruciaal zijn voor het realiseren van een welvarend Suriname voor alle burgers.

MISSIE

ABOP staat voor bevrijding uit armoede en streeft naar duurzame ontwikkeling van ons volk en de staat Suriname.

VISIE

ABOP gaat voor een rechtvaardige spreiding van welzijn en welvaart voor iedere Surinamer.

VISION 2030; TOP 60 Landen

Suriname als een van de top 60 landen in de wereld wat betreft GDP per capita, Welzijn, Gezondheidszorg, Onderwijs, Levensverwachting en Ondernemerschap.

PARTIJ SYMBOOL

1. De drie ringen symboliseren gerechtigheid, vrede en de eenheid onder de partijleden.
2. De man bij de offerplaats symboliseert de wijze waarop in de cultuurhistorie van de stichters van ABOP, een plengoffer wordt gebracht en de voorvaderen worden geëerd.
3. De vlaggenstok in het symbool staat voor zelfstandigheid, zelfredzaamheid, steunpunt en volwassenheid.

LOGO

Het logo van de partij wordt gevormd door de letters ABOP in Arial black lettertype op een gele achtergrond.

PARTIJKLEUREN

De kleur zwart

Zwart herinnert ons aan de maatschappelijke situatie van waaruit gestalte is gegeven aan de partij.

De kleur geel

Geel symboliseert een gouden toekomst voor land en volk

ABOP

BELEIDSPUNTEN

INTRODUCTIE

Reeds 15 jaar staan wij, wat de sociaal-economische politiek betreft, in het teken van onrust, koersstijging, prijsverhoging en armoede. De overheid zou in haar beleid de behoeften van de burger centraal moeten stellen. Zorg en ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben, welke groepen het meest ondersteuning nodig hebben en hoe een zorgvuldige afweging te maken tussen enerzijds het toepassen van de menselijke maat en anderzijds het voorkomen van willekeur is de verantwoordelijkheid van de overheid. Vertrouwen in elkaar is daarbij van belang.

De eisen tot bezuinigingen door het IMF in ruil voor financiële steun heeft grote delen van de bevolking hard getroffen en in armoede gedompeld. Dit heeft gemaakt dat de belofte door de overheid over verbetering van de welstand, waarbij de behoeften van de burgers centraal worden gesteld, serieus wordt genomen alleen wanneer deze verbetering voor de burger zichtbaar, tastbaar en merkbaar is.

De ABOP heeft tijdens het afgelopen regeerperiode meerdere standpunten als minder ervaren die een betere aanpak behoeven. Hierop zegt de partij ABOP *“A san o kenki”*.

Dit omwille van een verbindende visie gericht op verbetering van welzijn in het sociale domein en vooruitgang voor land en volk. Wij geloven in een inclusief en duurzaam beleid dat de levenskwaliteit van alle Surinamers bevordert en onze natuurlijke rijkdommen beschermt. Onze standpunten zijn als volgt:

1. Sociaal Beleid en Gezondheidszorg: Wij zetten ons in voor een sociaal beleid dat de basisbehoeften van de bevolking waarborgt, met een focus op toegankelijke en kwalitatieve gezondheidszorg. Het verbeteren van de gezondheid van onze burgers is een prioriteit, waarbij preventieve zorg en voorlichting centraal staan.

2. Onderwijs, Cultuur en Sport: Onderwijs is de sleutel tot ontwikkeling. Wij pleiten voor gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs voor alle kinderen, met aandacht voor culturele identiteit en sport als belangrijke elementen voor de vorming van jongeren.

3. Infrastructuur, Transport en Communicatie: Het verbeteren van de infrastructuur is cruciaal voor economische groei en sociale ontwikkeling. Wij streven naar een goed onderhouden netwerk van wegen, bruggen en communicatietechnologieën die verbindingen versterken en de toegankelijkheid verbeteren.

4. Justitie en Veiligheid: Een veilige samenleving is de basis voor vooruitgang. Wij pleiten voor een effectief rechtssysteem, eerlijke rechtsgang en versterking van de veiligheidsdiensten om de rechten van alle burgers te waarborgen.

5. Economie, Productie en Werkgelegenheid: Onze partij streeft naar een duurzame economie die kansen biedt voor werkgelegenheid en productieve activiteiten. Wij ondersteunen lokale ondernemers en bevorderen duurzame industrieën die bijdragen aan economische groei.

6. Regionale Ontwikkeling, Toerisme, Ruimtelijke Ordening en Milieu: Wij geloven in een evenwichtige regionale ontwikkeling die het milieu respecteert. Toerisme moet op een duurzame manier worden ontwikkeld, waarbij lokale gemeenschappen profiteren en natuurbehoud centraal staat.

7. Democratie en Rechtstaat: De democratie moet worden versterkt door transparantie, participatie en verantwoordingsplicht. Wij zetten ons in voor een rechtstaat waarin de rechten van alle burgers worden beschermd.

8. Buitenlandsbeleid: Ons buitenlands beleid is gericht op het bevorderen van vriendschappelijke relaties met andere landen en internationale samenwerking, met aandacht voor duurzame ontwikkeling en respect voor mensenrechten.

9. Natuurlijke Hulpbronnen: Wij pleiten voor een verantwoord beheer van onze natuurlijke hulpbronnen, waarbij duurzame exploitatie centraal staat. Dit is essentieel voor het behoud van onze biodiversiteit en het welzijn van toekomstige generaties.

10. Inheemsen en Tribale Gemeenschappen: De rechten van inheemse en tribale gemeenschappen moeten worden erkend en beschermd. Wij steunen hun deelname aan besluitvorming en beleid dat hen aangaat, en respecteren hun cultuur en landrechten.

11. Besteding van Inkomsten uit Olie en Gas: De inkomsten uit olie en gas moeten worden aangewend voor duurzame ontwikkeling en sociale voorzieningen. Wij pleiten voor transparantie en verantwoord beheer van deze middelen om de welvaart van het land te waarborgen.

12. Carboncredit: Wij zien carbon credit als een kans voor Suriname om zijn biodiversiteit te beschermen en tegelijkertijd economische voordelen te realiseren. De opbrengsten moeten worden geïnvesteerd in duurzame projecten ten gunste van de gemeenschap.

13. Drinkwatervoorziening: Toegang tot schoon en veilig drinkwater is een fundamenteel recht. Wij zetten ons in voor een betrouwbare drinkwatervoorziening, met aandacht voor infrastructuur en het beschermen van waterbronnen.

14. Elektriciteitsvoorziening: Een betrouwbare en duurzame elektriciteitsvoorziening is essentieel voor de ontwikkeling van ons land. Wij streven naar investeringen in hernieuwbare energiebronnen en een inclusieve benadering van elektriciteitsdistributie, zodat elke Surinamer toegang heeft tot energie.

Met deze standpunten willen wij een positieve verandering teweegbrengen in de samenleving en een toekomst bouwen waarin elke Surinamer de kans krijgt om te floreren in een veilige, rechtvaardige en duurzame omgeving. Ons beleid draagt bij aan het bestrijden van armoede (SDG 1) en honger (SDG 2) door iedereen toegang te geven tot basisvoorzieningen, voedselzekerheid en sociale vangnetten.

Onze partij staat voor een Suriname waar rechtvaardigheid, welzijn en duurzame ontwikkeling centraal staan. Wij willen een samenleving waarin gezondheidszorg van hoge kwaliteit (SDG 3) voor iedereen toegankelijk is, inclusief onderwijs van wereldklasse (SDG 4) dat gelijke kansen biedt voor alle burgers, ongeacht gender of achtergrond. Daarom zetten wij ons in voor gendergelijkheid (SDG 5) en gelijke rechten voor mannen en vrouwen in alle lagen van de maatschappij.

Een van onze prioriteiten is het waarborgen van schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen voor alle burgers (SDG 6). Daarnaast richten wij ons op het bevorderen van betaalbare, betrouwbare en duurzame energieoplossingen (SDG 7) die essentieel zijn voor de ontwikkeling van onze economie.

Wij geloven dat waardig werk (SDG 8) en economische groei hand in hand moeten gaan met duurzame innovaties en infrastructuur (SDG 9). Dit beleid omvat een focus op duurzame industrieën en het versterken van lokale gemeenschappen, terwijl we actief ongelijkheden verminderen (SDG 10) en streven naar inclusieve economische vooruitgang.

Onze visie is gebaseerd op het creëren van duurzame woongebieden en gemeenschappen (SDG 11) door te investeren in veilige huisvesting, schone energie en modern openbaar vervoer. Wij zetten ons ook in voor het stimuleren van verantwoorde consumptie en productie (SDG 12), zodat toekomstige generaties kunnen profiteren van de natuurlijke rijkdommen van Suriname.

Wij nemen verantwoordelijkheid in de strijd tegen klimaatverandering (SDG 13) door duurzame energie te bevorderen, ontbossing tegen te gaan en klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Tegelijkertijd beschermen wij het leven onder water (SDG 14) door ons in te zetten voor het behoud van onze rivieren, kustgebieden en maritieme biodiversiteit. Ook het leven op het land (SDG 15), met name onze bossen en ecosystemen, wordt beschermd door beleid gericht op duurzaam gebruik en behoud van natuurlijke hulpbronnen.

Tot slot geloven wij dat een sterke samenleving alleen kan worden gebouwd op basis van vrede, rechtvaardigheid en effectieve instituties (SDG 16). Ons beleid is gericht op transparantie, eerlijke rechtspraak en het versterken van democratische processen. Wij streven naar samenwerking en solidariteit, zowel nationaal als internationaal, om partnerschappen voor duurzame ontwikkeling te bevorderen (SDG 17).

Met concrete plannen en een duidelijke focus op transparantie, samenwerking en solidariteit willen wij bouwen aan een land dat niet alleen de huidige generatie ondersteunt, maar ook een solide basis legt voor toekomstige generaties. Samen werken we aan een rechtvaardig, duurzaam en welvend Suriname, in lijn met alle 17 SDG's, zodat ons land een actieve bijdrage levert aan een betere en duurzamere wereld voor iedereen.

HOOFDSTUK 1

SOCIAAL BELEID EN GEZONDHEIDSZORG

I.1. STANDPUNTEN SOCIAAL BELEID

Visie: Een rechtvaardig sociaal beleid dat zorgt voor gelijke kansen, waardigheid en welzijn van elke burger, ongeacht achtergrond, inkomen of woonplaats (SDG 10). Ons doel is om armoede te verminderen (SDG 1) en kwetsbare groepen, waaronder ouderen, kinderen, mensen met een beperking en sociaaleconomisch achtergestelde gemeenschappen, actief te ondersteunen (SDG 10). Dit beleid richt zich op het waarborgen van toegang tot essentiële basisvoorzieningen zoals gezondheidszorg (SDG 3), onderwijs (SDG 4), en schoon water (SDG 6). Wij geloven dat een sterk sociaal vangnet (SDG 1) en duurzame economische groei (SDG 8) cruciaal zijn voor het welzijn van de samenleving. Door te investeren in sociale inclusie en gendergelijkheid (SDG 5), willen we bijdragen aan een samenleving waarin iedereen volwaardig kan deelnemen en bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van Suriname (SDG 16).

Doel: Met deze standpunten over sociaal beleid beoogt onze partij een samenleving waarin ieder individu gelijke toegang heeft tot basisvoorzieningen, sociale zekerheid en eerlijke kansen om zich zowel persoonlijk als economisch te ontwikkelen. Wij willen dat iedere burger in Suriname toegang heeft tot gezondheidszorg, kwalitatief hoogstaand onderwijs, en schoon water, en dat kwetsbare groepen actief ondersteund worden, met bijzondere aandacht voor gendergelijkheid. Door te investeren in het welzijn en de waardigheid van burgers, creëren we een sociaal vangnet waarin niemand wordt achtergelaten. Dit draagt bij aan een sterk, stabiel en inclusief Suriname, dat in staat is de duurzame vooruitgang van het land te waarborgen en duurzame economische groei te stimuleren.

STANDPUNTEN:

1. Armoedebestrijding en Sociale Zekerheid

- a. **Nationaal armoedebestrijdingsprogramma:** Implementeren van een armoede bestrijdingsprogramma dat zich richt op de meest kwetsbare gezinnen, met maatregelen zoals inkomensondersteuning, voedselprogramma's en subsidies voor basisvoorzieningen als gezondheidszorg, onderwijs en nutsvoorziening.
- b. **Sociale bijstand en uitkeringen:** Vergroten van de toegankelijkheid van uitkeringen voor mensen met een laag inkomen, werklozen, en ouderen. Dit vangnet biedt basiszekerheid en vermindert de sociale ongelijkheid.
- c. **Werkgelegenheidsbevordering:** Beleid ontwikkelen om werkgelegenheid te stimuleren door subsidies, omscholing, en ondernemerschap te bevorderen, met speciale aandacht voor jongeren en langdurig werklozen.

2. Toegang tot Kwalitatieve Gezondheidszorg

- a. **Betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg:** Waarborgen van betaalbare en toegankelijke gezondheidszorg voor iedereen, met nadruk op preventieve zorg, en ondersteuning voor ziekenhuizen en gezondheidscentra in achtergestelde en afgelegen gebieden.
- b. **Gezondheidseducatie en bewustwording:** Informatiecampagnes en educatie over preventieve gezondheidszorg, gezonde leefstijl en voeding om de algehele volksgezondheid te verbeteren.

3. Ondersteuning voor Ouderen en Pensioenen

- a. **Eerlijk en waardig pensioenbeleid:** Waarborgen van een leefbaar pensioen voor alle ouderen, zodat zij na hun werkende leven met waardigheid kunnen leven en toegang hebben tot essentiële voorzieningen.
- b. **Zorg en ondersteuning voor ouderen:** Uitbreiden van zorgvoorzieningen, zoals ouderenzorgcentra en thuiszorgdiensten, om de kwaliteit van leven van ouderen te verbeteren en hen te ondersteunen bij zelfstandig wonen.
- c. **Sociale en gemeenschapsprogramma's:** Ontwikkelen van sociale programma's gericht op eenzaamheid en isolatie onder ouderen, met gemeenschapsactiviteiten en ontmoetingsruimtes.

4. Bescherming van Kinderen en Jongeren

- a. **Toegang tot basisvoorzieningen voor kinderen:** Verzekeren van toegang tot voeding, onderdak, onderwijs en gezondheidszorg voor alle kinderen in Suriname, ongeacht hun achtergrond of de financiële situatie van hun gezin.
- b. **Bescherming tegen geweld en misbruik:** Versterken van kindbeschermingswetten en steunnetwerken voor slachtoffers van geweld en misbruik, en versterken van opvoedingsondersteuning en voorlichting voor ouders en verzorgers.
- c. **Jeugdparticipatie en zelfontwikkeling:** Faciliteren van programma's voor persoonlijke ontwikkeling, sport, cultuur en ondernemerschap onder jongeren, zodat zij kunnen bijdragen aan hun eigen toekomst en die van het land.

5. Inclusieve Samenleving voor Mensen met een Beperking

- a. **Toegankelijke openbare ruimte en diensten:** Waarborgen dat openbare voorzieningen, vervoer, en onderwijsinstellingen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, zodat zij gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving.
- b. **Ondersteunende technologieën en hulpmiddelen:** Subsidies en toegang bieden tot ondersteunende technologieën en hulpmiddelen die mensen met een beperking helpen om zelfstandig te functioneren.
- c. **Bevorderen van inclusie op de werkvloer:** Samenwerken met werkgevers om kansen te creëren voor mensen met een beperking, inclusief opleiding en werkgelegenheid die hun capaciteiten en talenten benutten.

6. Huisvesting en Leefomstandigheden

- a. **Samenwerking met de private sector:** Samenwerken met particuliere en non-profitorganisaties om innovatieve woonoplossingen te ontwikkelen, waaronder sociale woningbouw en gemeenschapsinitiatieven.
- b. **Verbetering van woonomstandigheden:** Investeren in infrastructuur en basisvoorzieningen in wijken met slechte leefomstandigheden, zoals schoon drinkwater, elektriciteit, sanitatie en veilig wegennet.

7. Verbeteren van Sociale Cohesie en Gemeenschapsontwikkeling

- a. **Gemeenschapsactiviteiten en ontmoetingsruimten:** Investeren in gemeenschapscentra en het organiseren van sociale en culturele activiteiten die de betrokkenheid van burgers bij hun gemeenschap vergroten en onderlinge solidariteit bevorderen.
- b. **Cultuureducatie en diversiteit:** Educatieve programma's en evenementen organiseren om de culturele diversiteit in Suriname te vieren, onderling begrip te bevorderen, en bij te dragen aan een harmonieuze samenleving.

I.2. STANDPUNTEN GEZONDHEIDSZORG

Visie: Gezondheidszorg is een fundamenteel recht voor iedere burger, en wij streven naar een toegankelijk, inclusief en kwalitatief hoogstaand zorgsysteem in Suriname (SDG 3). Ons doel is dat iedereen, ongeacht sociaaleconomische achtergrond of woonplaats, gelijke toegang heeft tot preventieve en curatieve zorg die de gezondheid van de bevolking bevordert en gezondheidsverschillen tussen bevolkingsgroepen verkleint (SDG 10). Wij zetten ons in voor een zorgsysteem dat gezondheid als een prioriteit behandelt, waarbij kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid voorop staan, zodat iedere burger kan genieten van een gezonde levensstandaard en actief kan bijdragen aan de samenleving.

Doel: Onze partij streeft naar een toekomstbestendige gezondheidszorg in Suriname die voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is. We willen een zorgsysteem dat niet alleen curatieve zorg biedt, maar ook preventie en vroegtijdige interventie bevordert om gezondheidsproblemen te voorkomen. Door te investeren in zorginfrastructuur, het opleiden van zorgprofessionals en het vergroten van gezondheidsbewustzijn in de gemeenschap, zorgen we ervoor dat alle burgers toegang hebben tot de zorg die nodig is om gezond te leven, en dragen we bij aan het verkleinen van gezondheidsongelijkheden.

STANDPUNTEN:

1. Toegankelijkheid en Bereikbaarheid van Gezondheidszorg

- a. **Zorg voor iedereen, overal in het land:** Versterken van de gezondheidszorg in het binnenland en op afgelegen gebieden door mobiele klinieken en gezondheidsposten, landelijke spreiding van huisartsen, indien er onvoldoende zijn, dan zijn de Cubaanse artsen en specialisten welkom, zodat iedereen toegang heeft tot basiszorg, ongeacht waar ze wonen.
- b. **Betaalbare zorg voor kwetsbare groepen:** Subsidies en financiële steun voor zorgvoorzieningen voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, zoals ouderen, kinderen en lage-inkomensgezinnen, om zorg betaalbaar en toegankelijk te houden.

2. Preventieve Gezondheidszorg en Voorlichting

- a. **Gezondheidsvoorlichting en preventieprogramma's:** Opzetten van landelijke programma's voor bewustwording en voorlichting over preventie van ziekten zoals diabetes, hypertensie, hiv/aids en malaria.
- b. **Investeren in publieke gezondheidsprogramma's:** Vaccinatiecampagnes, schoolgezondheidsprogramma's en screenings op veelvoorkomende ziekten worden ondersteund om volksgezondheid te verbeteren en gezondheidsrisico's vroegtijdig aan te pakken.
- c. **Gezonde levensstijl promoten:** Initiatieven om gezonde voeding, lichaamsbeweging en mentale gezondheid te promoten, bijvoorbeeld door samenwerking met scholen, bedrijven en gemeenschapsorganisaties.

3. Versterken van Zorgpersoneel en Onderwijs

- a. **Investeren in opleiding en bijscholing:** Bevorderen van lokale opleidingen en bijscholing voor artsen, verpleegkundigen en paramedici om een goed opgeleide, gemotiveerde zorgsector te behouden. Dit omvat ook stages en uitwisselingsprogramma's.
- b. **Waardering en arbeidsvoorwaarden voor zorgpersoneel:** Goede arbeidsvoorwaarden en eerlijke compensatie voor zorgmedewerkers om brain drain tegen te gaan en de werkomstandigheden te verbeteren. Dit verhoogt de kwaliteit van zorg en behoudt ervaren professionals in het land.
- c. **Versterken van samenwerking met het buitenland:** Samenwerkingen met internationale universiteiten en ziekenhuizen om zorgpersoneel de kans te bieden zich verder te specialiseren en nieuwe medische technieken te leren.

4. Efficiëntie en Transparantie in de Zorgsector

- a. **Verhoogde transparantie in zorguitgaven:** Transparantie bevorderen in de toewijzing van zorgbudgetten en subsidies, zodat middelen effectief worden ingezet. Dit voorkomt verspilling en corruptie binnen de gezondheidszorg.
- b. **Efficiëntieslagen in de zorgadministratie:** Vereenvoudigen en digitaliseren van administratieve processen om wachttijden te verkorten, medische dossiers toegankelijk te maken en de efficiëntie in zorginstellingen te verbeteren.
- c. **Samenwerking tussen publieke en private sectoren:** Stimuleren van publiek-private partnerschappen, waarbij de overheid en particuliere zorgverleners samenwerken om medische diensten uit te breiden en innovatie te bevorderen.

5. Innovatie en Digitalisering van Zorgdiensten

- a. **Investeren in telemedicine:** Ontwikkelen van telemedicine-oplossingen voor consulten en specialistische zorg op afstand, zodat meer mensen toegang hebben tot artsen zonder lange reistijden. Dit komt vooral ten goede aan mensen in afgelegen gebieden.
- b. **Digitalisering van patiëntendossiers:** Invoeren van een landelijk elektronisch patiëntendossier (EPD) dat door zorginstellingen kan worden geraadpleegd, waardoor medische informatie snel en veilig beschikbaar is voor behandelaars.
- c. **Ondersteunen van innovatieve zorgtechnologieën:** Aanmoedigen van gebruik van nieuwe technologieën zoals mobiele apps voor gezondheidsmonitoring, diagnostische apparatuur en andere innovaties die de zorg verbeteren.

6. Duurzaamheid en Weerbaarheid in Gezondheidszorg

- a. **Vorbereiding op noodsituaties en pandemieën:** Uitwerken van een nationaal noodplan voor de gezondheidszorg om snel te kunnen reageren op pandemieën en natuurrampen. Dit omvat voorraadbeheer van medicijnen en beschermende middelen.
- b. **Duurzaam beheer van medische middelen en afval:** Bevorderen van milieuvriendelijke methoden voor afvalbeheer in ziekenhuizen en zorginstellingen, en stimuleren van het gebruik van duurzame medische materialen.
- c. **Lokale productie van medicijnen en hulpmiddelen:** Ondersteunen van lokale productie van medicijnen en medische hulpmiddelen om afhankelijkheid van import te verminderen en sneller toegang te garanderen tijdens crisissituaties.

HOOFDSTUK 2

ONDERWIJS, CULTUUR & SPORT

2.1. STANDPUNTEN ONDERWIJS

Visie: *Onderwijs is de hoeksteen van persoonlijke ontwikkeling en de sleutel tot een rechtvaardige, welvarende en duurzame toekomst voor zowel individuen als de samenleving als geheel (SDG 4). Wij streven naar een inclusief en kwalitatief hoogstaand onderwijssysteem dat alle kinderen en jongeren in Suriname in staat stelt hun volledige potentieel te realiseren, ongeacht hun sociaaleconomische achtergrond of woonplaats (SDG 10). Ons onderwijssysteem richt zich niet alleen op academische kennis, maar ook op de ontwikkeling van vaardigheden, waarden en een levenslange liefde voor leren (SDG 4, SDG 5). Door te investeren in onderwijs dragen we bij aan de opbouw van een samenleving die gelijke kansen biedt voor iedereen en duurzame groei bevordert (SDG 8).*

Doel: *Onze partij zet zich in voor het creëren van een rechtvaardig, toegankelijk en toekomstbestendig onderwijssysteem in Suriname dat kinderen, inclusief die in afgelegen gebieden, gelijke kansen biedt om te leren en zich te ontwikkelen. Wij willen dat ons onderwijssysteem niet alleen gericht is op academische prestaties, maar ook op het bevorderen van vaardigheden, sociale cohesie en persoonlijke groei. Door te investeren in infrastructuur, leraren en onderwijsinnovaties, dragen wij bij aan duurzame ontwikkeling en economische groei, en werken wij aan een welvarende toekomst voor Suriname.*

STANDPUNTEN:

1. Toegankelijkheid van Onderwijs

- a. **Verhogen van de toegang tot onderwijs:** Zorgen voor voldoende scholen in zowel stedelijke als landelijke gebieden, zodat elk kind in Suriname de mogelijkheid heeft om onderwijs te ontvangen
- b. **Fysieke en digitale infrastructuur:** Investeren in de infrastructuur van scholen, inclusief digitale middelen en toegang tot internet, zodat leerlingen en leraren toegang hebben tot online leerbronnen en educatieve technologieën.
- c. **Mobiele schoolinitiatieven:** Invoeren van mobiele schoolprojecten om onderwijs te bieden aan kinderen in de meest afgelegen dorpen en gemeenschappen, waar traditionele scholen niet haalbaar zijn.
- d. **Bevordering van afstandsonderwijs:** Implementeren van afstandsonderwijsprogramma's met gebruik van technologie, zodat kinderen die fysiek niet naar school kunnen gaan, alsnog onderwijs kunnen ontvangen

2. Kwaliteit van Onderwijs

- a. **Opleiding en bijscholing van leraren:** Investeren in voortdurende professionele ontwikkeling voor leerkrachten, zodat zij up-to-date blijven met de nieuwste onderwijsmethoden en pedagogische technieken.
- b. **Curriculumvernieuwing:** Het curriculum herzien en moderniseren om relevante en praktische vaardigheden te integreren, zoals digitale geletterdheid, creatief denken en probleemoplossing, naast traditionele vakken.
- c. **Stimuleren van wetenschap en technologie:** Programma's ontwikkelen die jongeren aanmoedigen om interesse te tonen in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde, met als doel een toekomstige generatie goed voorbereide professionals te creëren.

3. Versterking van Beroepsonderwijs

- a. **Koppeling van onderwijs aan arbeidsmarkt:** Het beroepsonderwijs versterken door samen te werken met lokale bedrijven en industrieën om programma's te ontwikkelen die aansluiten op de behoeften van de arbeidsmarkt.
- b. **Stagemogelijkheden creëren:** Zorgen voor meer stageplaatsen en leerwerkplekken voor leerlingen in het beroepsonderwijs, zodat zij praktijkervaring kunnen opdoen en hun vaardigheden kunnen ontwikkelen.
- c. **Promotie van vaktechnisch onderwijs:** Het belang van vaktechnisch onderwijs bevorderen en jongeren aanmoedigen om te kiezen voor technische en beroepsgerichte opleidingen.

4. Onderwijs en Cultuur

- a. **Integratie van cultuur in het onderwijs:** De rijkdom van Surinaamse culturen en tradities integreren in het curriculum, zodat leerlingen bewust worden van hun culturele identiteit en diversiteit.
- b. **Ondersteuning van creatieve disciplines:** Investeren in kunst- en cultuuronderwijs, zodat studenten creatief kunnen zijn en de kans krijgen om hun talenten te ontwikkelen.
- c. **Cultuuruitwisselingen:** Initiëren van programma's en evenementen die culturele uitwisseling en samenwerking bevorderen tussen scholen en gemeenschappen.

5. Verantwoording Financiering en Investerings

- a. **Transparantie in het onderwijsbeleid:** De resultaten van evaluaties en beleidsbeslissingen openbaar maken, zodat de gemeenschap inzicht heeft in de voortgang en prestaties van het onderwijssysteem.
- b. **Verhoogde investering in onderwijs:** Streven naar een hoger percentage van het bruto binnenlands product (BBP) dat aan onderwijs wordt besteed, om te zorgen voor voldoende middelen voor scholen en programma's.
- c. **Besteding van olie- en gasinkomsten aan onderwijs:** Een deel van de inkomsten uit olie en gas inzetten voor de ontwikkeling van onderwijsinfrastructuur, technologie en lerarenopleiding.
- d. **Ondersteuning van innovatieve onderwijsmethoden:** Fondsen beschikbaar stellen voor experimentele en innovatieve onderwijsmethoden die kunnen bijdragen aan een beter leerklimaat.
- e. **Additionele beloning aan leerkrachten binnenland:** Leerkrachten die hun krachten minimaal 8 jaren aaneengesloten hebben gegeven in het binnenland krijgen een perceel met een woning van de overheid (in Paramaribo, Wanica, Para of Commewijne),

6. Samenwerking en Partnerschappen

- a. **Samenwerking met lokale en internationale organisaties en partnerschappen met de private sector:** Samenwerkingen aangaan met NGO's en internationale organisaties om middelen, expertise en technische ondersteuning te mobiliseren voor onderwijsprojecten in het binnenland. Betrekken van de private sector bij het onderwijs door middel van sponsoring, stages en beroepsopleiding, zodat studenten beter voorbereid zijn op de arbeidsmarkt.

7. Kansen voor Kwetsbare Groepen en Individuele Ontwikkeling

- a. **Ondersteuning voor Drop-outs:** Het ontwikkelen van alternatieve onderwijsprogramma's en re-integratietrajecten om jongeren die vroegtijdig de school hebben verlaten, een tweede kans te bieden. Dit omvat praktische trainingen, bijscholing en begeleiding naar de arbeidsmarkt, zodat zij hun plek in de samenleving kunnen vinden.

- b. Kansen in de Muziekindustrie:** Een platform bieden voor jongeren om hun muzikale talenten te ontwikkelen door middel van muziekprogramma's op scholen, subsidies voor muziekscholen en het stimuleren van samenwerkingen met nationale en internationale artiesten. Muziek kan dienen als een middel voor persoonlijke expressie, economische kansen en sociale cohesie.

- c. Begeleiding bij Tienerzwangerschap:** Het implementeren van programma's om tienermoeders te ondersteunen bij het voortzetten van hun opleiding. Dit omvat kinderopvangfaciliteiten op scholen, flexibele leerprogramma's en begeleiding om hen te helpen bij hun persoonlijke en academische ontwikkeling. Het aanbieden van preventieve programma's om tienerzwangerschappen te verminderen en jongeren bewust te maken van hun keuzes.

2.2. . STANDPUNTEN CULTUUR

Visie: Wij geloven dat cultuur de ruggengraat vormt van Suriname's identiteit en een bron is van trots en verbinding. Een krachtig cultureel beleid moet niet alleen de rijke diversiteit en het erfgoed van ons land beschermen en promoten (SDG 11), maar ook creativiteit stimuleren en bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van de samenleving (SDG 8). Onze partij streeft naar een samenleving waarin cultuur bloeit als een middel tot sociale cohesie, nationale eenheid en economische groei. Door de bijdragen van alle gemeenschappen te waarderen en culturele expressie te bevorderen, bouwen we aan een harmonieuze, inclusieve en veerkrachtige samenleving (SDG 10 en SDG 16).

Doel: Onze partij zet zich in voor een toekomst waarin cultuur een centrale rol speelt in het versterken van identiteit, gemeenschapsgevoel en nationale eenheid, zoals beschreven in onze visie. Wij streven naar een duurzaam cultureel beleid dat erfgoed beschermt en culturele expressie bevordert. Tegelijkertijd willen we cultuur inzetten als motor voor creativiteit, inclusieve economische groei en sociale cohesie. Door te investeren in kunst, cultuur en educatie, creëren we een samenleving waarin de diversiteit van Suriname wordt gevierd en bijdraagt aan duurzame vrede en harmonie.

STANDPUNTEN:

1. Bevordering van Culturele Diversiteit en Respect

- a. **Viering van diversiteit:** Organiseren en ondersteunen van jaarlijkse culturele evenementen, festivals en nationale vieringen die de diversiteit van Suriname tonen en alle gemeenschappen in staat stellen hun tradities, taal, kunst en geschiedenis te delen.
- b. **Educatie over culturele erfenis:** Integreren van cultuuronderwijs in scholen om jonge Surinamers bewust te maken van de rijke culturele geschiedenis en waarden van het land, en hen aan te moedigen respect te tonen voor diverse achtergronden.
- c. **Stimuleren van interculturele dialoog:** Faciliteren van programma's en initiatieven die interculturele communicatie en samenwerking bevorderen, om begrip en eenheid binnen de samenleving te versterken.

2. Bescherming en Behoud van Cultureel Erfgoed

- a. **Behoud van historisch erfgoed:** Toewijding aan de bescherming en restauratie van historische gebouwen, monumenten en archeologische sites, met als doel deze door te geven aan toekomstige generaties en toerisme te stimuleren.
- b. **Inheemse en tribale cultuur beschermen:** Ondersteunen van inheemse en tribale gemeenschappen bij het behoud van hun culturele kennis, talen en tradities, inclusief duurzame initiatieven om cultureel erfgoed levend te houden.
- c. **Musea en archieven versterken:** Investeren in musea, bibliotheken en archieven om culturele kennis en historische documentatie veilig te stellen en breed toegankelijk te maken voor de bevolking.

3. Ondersteuning van Kunst en Creatieve Industrieën

- a. **Kunstsubsidies en beurzen:** Faciliteren van subsidies, beurzen en prijzen voor lokale kunstenaars, muzikanten, schrijvers en andere creatieven om talentontwikkeling te bevorderen en de culturele sector economisch levensvatbaar te maken.
- b. **Creatieve opleidingen en educatie:** Ondersteunen van kunst- en cultuuronderwijs op scholen en universiteiten en investeren in artistieke opleidingen en workshops om creativiteit en cultureel ondernemerschap aan te moedigen.

- c. **Publieke kunst en cultuur in de gemeenschap:** Bevorderen van openbare kunstprojecten en culturele centra in lokale gemeenschappen om de toegankelijkheid van kunst en cultuur voor iedereen te vergroten.

4. Stimuleren van Cultureel Toerisme

- a. **Cultuurtoerisme bevorderen:** Ontwikkelen van cultureel toerisme door middel van nationale en internationale campagnes die de unieke Surinaamse cultuur en historische sites promoten, om zo bij te dragen aan de economie.
- b. **Samenwerken met lokale gemeenschappen:** Samenwerken met gemeenschappen om duurzaam toerisme te ontwikkelen dat de cultuur respecteert en versterkt, met betrokkenheid en inkomsten voor lokale bevolking.
- c. **Culturele evenementen en festivals voor toeristen:** Organiseren van festivals en culturele evenementen die toeristen aantrekken en hen de mogelijkheid bieden de Surinaamse cultuur te ervaren, zoals muziek-, dans- en culinaire festivals.

5. Internationale Promotie van Surinaamse Cultuur

- a. **Surinaamse cultuur internationaal promoten:** Bevorderen van samenwerkingen met culturele instellingen en festivals in het buitenland om Surinaamse kunst, muziek, film en literatuur wereldwijd te delen en bekendheid te geven aan de Surinaamse culturele identiteit.
- b. **Culturele uitwisselingsprogramma's:** Opzetten van uitwisselingsprogramma's tussen Surinaamse kunstenaars en internationale collega's om creatief leren en groei te stimuleren en culturele banden met andere landen te versterken.
- c. **Diasporagemeenschappen ondersteunen:** Samenwerken met Surinaamse gemeenschappen in het buitenland om hun banden met Suriname te versterken en de Surinaamse cultuur buiten de grenzen te promoten.

2.3. STANDPUNTEN SPORT

Visie: Sport is meer dan alleen fysieke activiteit; het is een krachtig instrument voor persoonlijke ontwikkeling, sociale cohesie en nationale trots. Onze partij streeft naar een samenleving waarin sport voor iedereen toegankelijk is, ongeacht leeftijd, sociaaleconomische achtergrond of woonplaats (SDG 10). Door sport te bevorderen, dragen we bij aan een gezonde levensstijl (SDG 3), het ontwikkelen van belangrijke waarden zoals discipline en teamwork (SDG 4), en het versterken van de sociale en economische structuren van ons land (SDG 8). Wij zien sport als een integraal onderdeel van het onderwijs, waarmee jongeren fysiek en mentaal worden versterkt en leren samenwerken in een inclusieve omgeving. Bovendien speelt sport een sleutelrol in het bevorderen van gendergelijkheid (SDG 5) en het creëren van gelijke kansen voor iedereen.

Doel: Onze partij zet zich in voor een toekomst waarin sport een centraal onderdeel vormt van zowel het onderwijs als de samenleving in Suriname. We streven naar een inclusief en duurzaam sportbeleid dat iedereen de kans geeft om te profiteren van de fysieke, mentale en sociale voordelen van sport. Door te investeren in sportfaciliteiten, schoolprogramma's en bewustwordings-campagnes, bevorderen we gezonde levensstijlen en versterken we de sociale cohesie en economische groei. Daarnaast werken we aan het creëren van gelijke kansen binnen de sportwereld, zodat iedere Surinamer, ongeacht achtergrond of gender, kan deelnemen en excelleren.

STANDPUNTEN:

1. Verplichte Lichamelijke Opvoeding

- a. **Regelmatige sportlessen:** Verplichte, wekelijkse sportlessen invoeren in alle scholen, van basisonderwijs tot voortgezet onderwijs, zodat sport een vast onderdeel is van het curriculum.
- b. **Gekwalificeerde gymleraren:** Investeren in de opleiding en training van gekwalificeerde gymdocenten om ervoor te zorgen dat kinderen goede begeleiding en motivatie krijgen tijdens sportactiviteiten.

2. Infrastructuur voor School Sport en Brede Sportkeuze

- a. **Bouw en renovatie van sportfaciliteiten:** Zorgdragen voor de aanleg en renovatie van sportfaciliteiten zoals velden, sporthallen en gymzalen op scholen, vooral in landelijke gebieden.
- b. **Diversiteit in sporten:** Een breed scala aan sportmogelijkheden aanbieden, waaronder populaire sporten zoals voetbal en basketbal, maar ook atletiek, zwemmen, dans en vechtsporten, zodat kinderen hun eigen interesses kunnen ontdekken.

3. Talentontwikkeling en Competities

- a. **Talentontwikkeling op scholen:** Programma's ontwikkelen die talentvolle jonge sporters identificeren en hen extra ondersteuning bieden om hun sportieve vaardigheden verder te ontwikkelen.
- b. **Schoolcompetities en evenementen:** Schoolcompetities en sportevenementen organiseren tussen scholen op regionaal en nationaal niveau om sportieve prestaties te bevorderen en teamgeest te stimuleren.

4. Professionalisering en Carrière kansen

- a. **Sport als carrièrepad:** In samenwerking met lokale sportclubs en nationale federaties programma's ontwikkelen om jongeren die talent en ambitie tonen te ondersteunen bij het ontwikkelen van een sportcarrière.

- b. Opleidingsmogelijkheden in sport en gezondheid:** Aanbieden van vakken op het gebied van sportmanagement, coaching en fysiotherapie, zodat leerlingen die in de sportsector willen werken de nodige vaardigheden en kennis kunnen opdoen.

5. Sport en Karaktervorming

- a. Waarden in sport bevorderen:** Sportactiviteiten benutten om waarden zoals respect, fair play, discipline en teamwork bij te brengen, wat bijdraagt aan de algehele persoonlijke ontwikkeling van leerlingen.
- b. Zelfvertrouwen en weerbaarheid:** Programma's en workshops aanbieden die gericht zijn op het versterken van het zelfvertrouwen en de weerbaarheid van leerlingen, zodat zij mentaal sterker worden.

HOOFDSTUK 3

INFRASTRUCTUUR, TRANSPORT EN COMMUNICATIE

3.1. STANDPUNTEN INFRASTRUCTUUR

Visie: Een moderne, betrouwbare en duurzame infrastructuur vormt de ruggengraat van economische groei en sociale ontwikkeling. Onze partij streeft naar een Suriname waarin infrastructuur niet alleen de efficiëntie en veiligheid verbetert, maar ook bijdraagt aan een hogere levenskwaliteit en duurzame vooruitgang. Wij zetten ons in voor de ontwikkeling van wegen, energievoorzieningen, schoon drinkwater, digitale netwerken en afvalbeheer die toegankelijk zijn voor iedere burger, ongeacht locatie of sociaaleconomische achtergrond (SDG 10). Door in te zetten op innovatieve en milieuvriendelijke oplossingen (SDG 9 en SDG 11), versterken we de connectiviteit tussen regio's, stimuleren we economische groei (SDG 8), en bouwen we aan een duurzame en inclusieve toekomst (SDG 6).

Doel: Onze partij streeft naar een toekomstgerichte infrastructuur die bijdraagt aan economische groei, sociale inclusie en ecologische duurzaamheid. Door te investeren in de modernisering van wegen, energiebronnen, schoon drinkwater, digitale netwerken en afvalbeheer willen we een efficiënt en veilig fundament creëren voor een verbonden Suriname. Ons doel is om een infrastructuur te realiseren die toegankelijk is voor alle burgers, economische mogelijkheden vergroot, en een schoner en veerkrachtiger milieu bevordert. Op deze manier zorgen we voor betere leefomstandigheden en een duurzame toekomst voor alle Surinamers.

STANDPUNTEN:

1. Verbetering en Onderhoud van de Wegeninfrastructuur

- a. **Investeren in hoofd- en secundaire wegen:** Moderniseren en onderhouden van de belangrijkste wegen en secundaire wegen, zodat zowel het stedelijke als landelijke verkeer soepel kan verlopen. Dit verkort reistijden, verhoogt de verkeersveiligheid en vergroot de economische mogelijkheden in het binnenland.
- b. **Moderniseren en onderhouden van wegennet:** Investeren in het moderniseren en onderhouden van wegen en bruggen om veilige en vlotte mobiliteit te waarborgen. Dit verkort reistijden en vermindert onderhoudskosten op de lange termijn.
- c. **Regionale wegenontwikkeling:** Speciale aandacht voor infrastructuur in landelijke en afgelegen gebieden, zodat ook deze regio's economische kansen kunnen benutten en toegang krijgen tot basisvoorzieningen.
- d. **Beveiliging tegen overstromingen en erosie:** Aanleg van goede afwateringssystemen langs wegen en bruggen, en het verhogen van kwetsbare delen van het wegennet om deze te beschermen tegen overstromingen en erosie, vooral tijdens het regenseizoen.

2. Klimaatbestendige en Toekomstgerichte Infrastructuur

- a. **Infrastructuur voorbereiden op klimaatverandering:** Ontwikkelen van infrastructuur die bestand is tegen extreme weersomstandigheden zoals hevige regenval en droogte, waardoor de impact van klimaatverandering wordt beperkt.
- b. **Duurzaam infrastructuurbeleid:** Implementeren van een lange-termijn infrastructuurbeleid gericht op duurzaamheid en efficiëntie, zodat nieuwe infrastructuurprojecten bijdragen aan een groene economie en minimale impact hebben op het milieu.
- c. **Noodvoorzieningen en rampscenario's ontwikkelen:** Oprichten van noodvoorzieningen en evacuatieplannen voor infrastructuurprojecten in gebieden met een hoog risico op natuurrampen, zodat infrastructuur in tijden van crisis operationeel blijft.

3. **Bevordering van Infrastructuur voor Economische Groei en Toerisme**
 - a. **Infrastructuur ter ondersteuning van lokale economieën:** Investeren in transport- en logistieke infrastructuur om landbouw, visserij en industrie te versterken, en om lokale producten gemakkelijker naar de markt te brengen.
 - b. **Toegangswegen naar toeristische bestemmingen verbeteren:** Aanleg van wegen en voorzieningen in de buurt van belangrijke toeristische locaties, zodat deze beter bereikbaar worden en het toerisme kan groeien.
 - c. **Faciliteiten voor handel en transport aan grensovergangen:** Verbetering van infrastructuur bij grensovergangen om handel en toerisme te bevorderen en wachttijden te verkorten.
4. **Toegankelijke en Duurzame Energievoorziening**
 - a. **Uitbreiden van elektriciteitsinfrastructuur:** Investeren in de uitbreiding van elektriciteitsvoorzieningen naar afgelegen gebieden, zodat alle burgers toegang hebben tot betrouwbare energie, wat bijdraagt aan ontwikkeling en levenskwaliteit.
 - b. **Stimuleren van hernieuwbare energiebronnen:** Bevorderen van investeringen in duurzame energie zoals zonne-energie, waterkracht en biomassa, om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de ecologische voetafdruk te verkleinen.
 - c. **Efficiënte energieopslag en -beheer:** Investeren in moderne energieopslag- en beheersystemen om de betrouwbaarheid van elektriciteit te verhogen en eventuele stroomuitval te minimaliseren.
5. **Digitale Infrastructuur en Connectiviteit**
 - a. **Toegang tot snel en betrouwbaar internet:** Investeren in breedbandinternet en digitale netwerken, zodat iedereen, ook in afgelegen gebieden, toegang heeft tot internet en digitale diensten.
 - b. **Digitale innovatie in publieke diensten:** Moderniseren van overheidsdiensten door middel van digitale infrastructuur, zodat burgers gemakkelijker toegang hebben tot overheidsinformatie en diensten.
 - c. **Ondersteuning van digitale educatie en werkgelegenheid:** Samenwerken met scholen en bedrijven om digitale vaardigheden en banen te stimuleren, en zo het potentieel van een verbonden Suriname optimaal te benutten.
6. **Ontwikkeling van Afvalbeheer en Milieuvriendelijke Infrastructuur**
 - a. **Efficiënt afvalbeheer en recycling:** Uitbreiden van afvalinzameling en recyclingprogramma's om milieuvriendelijk afvalbeheer te bevorderen en vervuiling te verminderen, zowel in stedelijke als landelijke gebieden.
 - b. **Gebruik van duurzame bouwmaterialen:** Infrastructuurprojecten moeten gebruikmaken van duurzame materialen en technieken die de ecologische voetafdruk verkleinen.
 - c. **Groene ruimten en stadsontwikkeling:** Het creëren van groene ruimten en parken in stedelijke gebieden bevordert de leefbaarheid en biodiversiteit, terwijl het natuurlijke bufferzones biedt tegen hitte en vervuiling.
7. **Transparantie en Publiek-Private Samenwerking**
 - a. **Samenwerking met de private sector:** Stimuleren van publiek-private samenwerkingen in infrastructuurprojecten, waardoor innovatie, kostenefficiëntie en kwaliteit gewaarborgd blijven.

- b. Transparante en verantwoorde aanbestedingen:** Het aannemen van een transparant beleid voor aanbestedingen en contracten om corruptie te voorkomen en ervoor te zorgen dat publieke middelen goed worden besteed.
- c. Betrokkenheid van gemeenschappen:** Burgers betrekken bij de planning en uitvoering van grote infrastructuurprojecten om draagvlak te creëren en de lokale belangen te behartigen.

3.2. STANDPUNTEN TRANSPORT

Visie: Wij streven naar een veilig, betrouwbaar, efficiënt en duurzaam transportsysteem dat de mobiliteit van alle burgers bevordert, economische groei stimuleert (SDG 8), en de verbinding tussen stedelijke en landelijke gebieden versterkt. Ons transportbeleid is gericht op het verbeteren van openbaar vervoer en de toegankelijkheid van betaalbare en veilige vervoersopties, met aandacht voor alle regio's, inclusief de meest afgelegen gebieden (SDG 10). Door te investeren in weg-, water- en luchtvervoer willen we niet alleen essentiële voorzieningen bereikbaar maken, maar ook bijdragen aan milieuvriendelijke en duurzame transportoplossingen (SDG 11, SDG 13). Dit zorgt voor een sterk verbonden en economisch veerkrachtig Suriname waarin iedereen kan profiteren van een beter transportsysteem.

Doel: Deze standpunten zijn gericht op het ontwikkelen van een geïntegreerd transportsysteem dat toegankelijk is voor iedereen en bijdraagt aan economische groei, sociale inclusie, en duurzame vooruitgang. Dit omvat investeringen in infrastructuur voor openbaar vervoer, zoals een betaalbaar busnetwerk en verbeterde transportmogelijkheden over land, water en door de lucht, met speciale aandacht voor afgelegen gebieden. Ons doel is een toekomstbestendig transportsysteem te realiseren dat niet alleen mobiliteit verbetert, maar ook de leefkwaliteit verhoogt en de belangen van chauffeurs en bushouders beschermt.

STANDPUNTEN:

1. Ontwikkeling van Transportsysteem

- a. **Professionaliseren van het openbaar en particulier vervoer:** Aanmoedigen van betrouwbare en betaalbare vervoersdiensten, zoals busdiensten, met duidelijke dienstregelingen en goed onderhouden voertuigen. Dit maakt vervoer toegankelijker voor iedereen en vermindert verkeersdrukke.
- b. **Integratie van vervoernetwerken:** Een gecoördineerd systeem opzetten waarin verschillende vormen van vervoer, zoals bussen, taxi's en veerboten, op elkaar aansluiten, zodat reizigers gemakkelijk kunnen overstappen en hun reis efficiënt kunnen plannen.
- c. **Uniformiteit en herkenbaarheid:** Introductie van een uniform systeem voor het uiterlijk van bussen en duidelijke markeringen voor routes. Dit helpt passagiers om snel de juiste bus te herkennen en zorgt voor meer overzicht.
- d. **Eerlijke en transparante tarieven:** Ontwikkelen van een transparant tariefsysteem dat betaalbaar is voor passagiers en duurzaam voor busbedrijven. Tarieven moeten worden aangepast aan de brandstofprijzen en kosten van levensonderhoud, in samenwerking met de overheid.
- e. **Modernisering van betalingssysteem:** Invoering van een digitaal betalingssysteem, zoals een Moni-karta of mobiele betaallopties. Dit zorgt voor gemak voor passagiers en voorkomt cash-gerelateerde problemen voor chauffeurs en eventuele recht op subsidies aan chauffeurs.

2. Optimalisatie van Routes en Dienstregeling

- a. **Betere spreiding van bussen:** Regelgeving om overbezetting van bepaalde routes te voorkomen en een evenwichtige verdeling van bussen over het land te waarborgen, waardoor meer (afgelegen) gebieden beter bereikbaar worden.
- b. **Real-time informatie:** Invoering van een informatiesysteem waarmee passagiers de dienstregeling en aankomsttijden van bussen in real-time kunnen volgen via hun telefoon of displays op bushaltes. Dit verhoogt het gebruik en de betrouwbaarheid.

3. Bevordering van Watervervoer in Landelijke en Afgelegen Gebieden

- a. **Vervoer over de rivieren verbeteren:** Voor afgelegen gebieden is riviervervoer essentieel. Investeren in veilige en betrouwbare (veer)boten en het bouwen van aanlegplaatsen en wachtruimtes langs de belangrijkste rivieren.
- b. **Ondersteuning van particuliere transportbedrijven:** Samenwerken met particuliere ondernemingen die diensten aanbieden in afgelegen gebieden, zodat er meer regelmaat en veiligheid is in het transport over water.

4. Ontwikkeling van Luchtvervoer en Regionale Luchthavens

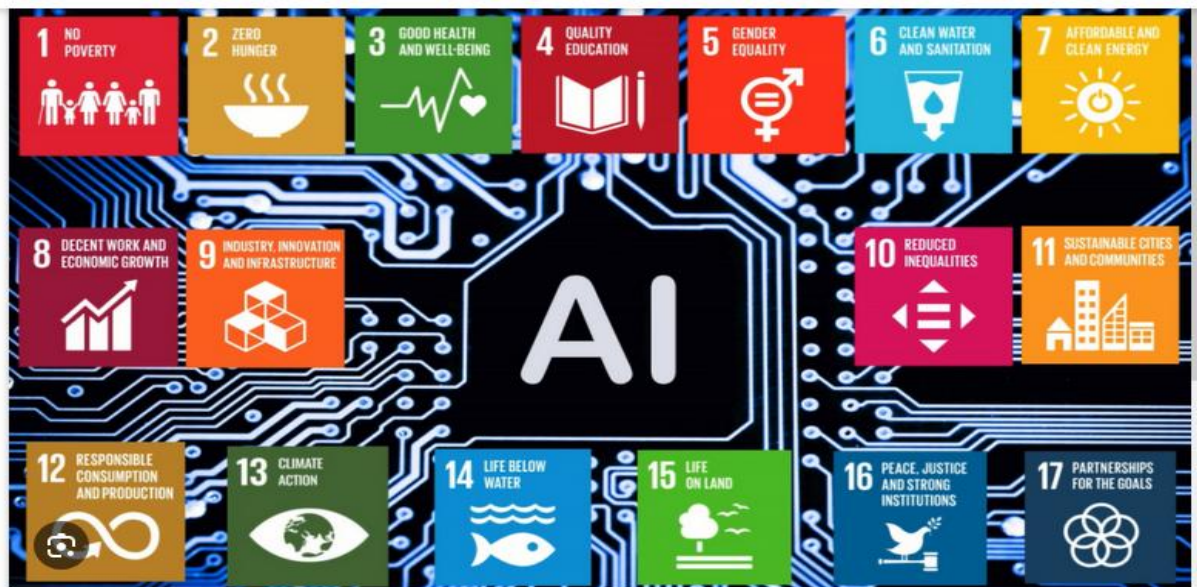
- a. **Toegankelijkheid in het binnenland verbeteren:** Regionale luchthavens moderniseren en onderhouden zodat afgelegen gemeenschappen sneller toegang hebben tot steden voor werk, onderwijs en gezondheidszorg.
- b. **Stimuleren van binnenlandse luchtvaartdiensten:** Samenwerken met binnenlandse luchtvaartmaatschappijen om regelmatige verbindingen te bieden tussen het binnenland en stedelijke gebieden, met eerlijke tarieven voor passagiers en vrachtvervoer.
- c. **Verhoogde veiligheidsnormen op luchthavens:** Investeren in moderne technologie en veiligheidscontroles om de luchtvaartinfrastructuur te versterken en de veiligheid voor passagiers en personeel te waarborgen.
- d. **Stimuleren van een tweede nationale luchthaven:** Onderzoeken en bevorderen van de ontwikkeling van een tweede nationale luchthaven als strategische aanvulling op de Johan Adolf Pengelluchthaven. Deze luchthaven kan dienen om de capaciteit van internationale en regionale vluchten te vergroten, overbelasting van de primaire luchthaven te verminderen en meer economische kansen te creëren in de regio waar deze wordt gevestigd. Speciale aandacht zal worden besteed aan:
 1. **Locatie-analyse en haalbaarheidsonderzoek:** Bepalen van een geschikte locatie op basis van economische impact, regionale ontwikkeling en connectiviteit.
 2. **Economische stimulans:** Het aantrekken van investeringen door publiek-private samenwerkingen, waarbij de nieuwe luchthaven fungeert als katalysator voor banen, handel en toerisme in omliggende gebieden.
 3. **Milieu-impact en duurzaamheid:** Zorgen voor een duurzame aanpak bij de aanleg en exploitatie van de luchthaven, waarbij rekening wordt gehouden met milieubehoud en hernieuwbare energiebronnen.
 4. **Toename van regionale connectiviteit:** Faciliteren van betere verbindingen met landen in het Caribisch gebied, Latijns-Amerika en andere internationale bestemmingen, waardoor Suriname als regionaal knooppunt kan functioneren.

5. Regulering en Veiligheid in Transport

- a. **Verkeersveiligheidseducatie en -campagnes:** Regelmatige campagnes en educatieprogramma's voor verkeersveiligheid om bewustzijn te verhogen en verkeersovertredingen te verminderen. Dit verbetert de veiligheid voor alle weggebruikers.
- b. **Ondersteuning voor particuliere vervoerders en Strikte regels en handhaving:** Bieden van leningen en subsidies aan particuliere transportbedrijven om hun diensten betrouwbaarder te maken en opstellen en handhaven van regelgeving voor vervoersmiddelen.

6. Bevordering van Toeristisch Transport en Economische Stimulans

- a. **Toerismegerichte vervoersroutes ontwikkelen:** Specifieke routes ontwikkelen voor populaire toeristische bestemmingen om deze locaties beter bereikbaar te maken en zo het toerisme te bevorderen.
- b. **Verbetering van toegang tot culturele en ecologische gebieden:** Veilige en milieuvriendelijke vervoersopties naar culturele en natuurgebieden, zoals nationale parken, om duurzaam toerisme te ondersteunen.
- c. **Samenwerking met de private sector:** Partnerschappen aangaan met lokale bedrijven voor toeristisch transport en het creëren van banen in deze sector, wat de lokale economie ondersteunt en meer werkgelegenheid oplevert.

3.3. STANDPUNTEN COMMUNICATIE

Visie: Wij geloven dat telecommunicatie en internet cruciale pijlers zijn voor een moderne, inclusieve en duurzame samenleving. Een goed functionerende en toegankelijke digitale infrastructuur is essentieel voor het bevorderen van onderwijs (SDG 4), economische groei (SDG 8), toegang tot gezondheidszorg (SDG 3), en efficiënte overheidsdiensten (SDG 16). Onze partij streeft naar een breed toegankelijke, betaalbare en betrouwbare telecommunicatie- en internetinfrastructuur, die digitale inclusie bevordert (SDG 10), innovatie stimuleert, en Suriname sterker verbindt met de wereldwijde gemeenschap (SDG 9). Door digitale connectiviteit centraal te stellen, dragen we bij aan een toekomst waarin iedereen de voordelen van technologie kan benutten.

Doel: Onze partij zet zich in voor het realiseren van een betrouwbare, betaalbare en duurzame digitale infrastructuur die digitale inclusie bevordert, economische groei stimuleert, en toegang tot essentiële diensten vergemakkelijkt. Daarnaast streven we naar een transparante, veilige en efficiënte communicatieomgeving die de toegang tot overheidsinformatie en diensten verbetert, en bijdraagt aan sterke en rechtvaardige instituties. Ons doel is om Suriname volledig te laten profiteren van de mogelijkheden van de digitale wereld en tegelijkertijd de levenskwaliteit van alle inwoners te verbeteren door technologie toegankelijk en functioneel te maken.

STANDPUNTEN:

1. Toegankelijk en Betaalbaar Internet voor Iedereen

- a. **Universele toegang tot internet:** Zorgen voor kosteloos en/of betaalbare en kwalitatieve internettoegang in zowel stedelijke als afgelegen gebieden, zodat elke burger toegang heeft tot digitale diensten, kennis en informatie.
- b. **Subsidies en stimulansen voor internettoegang:** Implementeren van subsidies en stimuleringsmaatregelen om internettoegang voor lage inkomensgroepen te waarborgen, zodat internet een basisvoorziening wordt voor iedereen.
- c. **Prijsregulatie en transparantie:** Zorgen voor eerlijke en transparante prijsstructuren bij telecom- en internetproviders om een betaalbaar en concurrerend aanbod te stimuleren.

2. Investeren in Moderne Telecommunicatie-infrastructuur

- a. **Uitbreiding van glasvezelnetwerken:** Investeren in de uitrol van breedband- en glasvezelnetwerken door het hele land, inclusief het binnenland, om de kwaliteit en snelheid van internetdiensten te verbeteren.
- b. **Verbeteren van mobiel netwerkbereik:** Vergroten van de dekking en kwaliteit van mobiele netwerken, vooral in afgelegen en rurale gebieden, zodat iedereen toegang heeft tot betrouwbare mobiele diensten.
- c. **Openbare WiFi-punten:** Opzetten van gratis of laagdrempelige Wi-Fi-punten op openbare locaties zoals scholen, bibliotheken en gezondheidscentra, om iedereen toegang te geven tot essentiële internetdiensten.

3. Ondersteuning van Digitale Inclusie en Educatie

- a. **Digitale geletterdheid bevorderen:** Organiseren van workshops en programma's om digitale vaardigheden te verbeteren, vooral voor ouderen en mensen in afgelegen gebieden, zodat iedereen kan profiteren van technologie.
- b. **Internettoegang voor scholen en bibliotheken:** Zorgen dat scholen, bibliotheken en andere educatieve instellingen in het hele land toegang hebben tot snel en betrouwbaar internet om het leren te bevorderen.

- c. **Digitale apparaten toegankelijk maken:** Samenwerken met organisaties en bedrijven om betaalbare computers en andere digitale apparaten beschikbaar te maken voor alle gezinnen, zodat kinderen en jongeren thuis toegang hebben tot digitale leerbronnen.

4. Stimuleren van Innovatie en de Digitale Economie

- a. **Bevordering van de Tech-sector:** Ondersteunen van start-ups en ondernemers in de Tech-industrie door middel van subsidies, belastingvoordelen en toegang tot trainingsprogramma's, om de ontwikkeling van een digitale economie te stimuleren.
- b. **E-commerce en online diensten bevorderen:** Ontwikkelen van beleid en infrastructuur om e-commerce en online diensten toegankelijk te maken voor zowel bedrijven als consumenten, inclusief betaalbare online betalingssystemen.
- c. **Onderzoek en innovatie in telecomsector:** Investeren in onderzoek naar nieuwe telecommotechnologieën en ondersteunen van innovaties die de kwaliteit van diensten en efficiëntie binnen de sector verbeteren.

5. Regelgeving en Cyberveiligheid

- a. **Versterken van wetgeving en regulering:** Opstellen van moderne regelgeving om een eerlijke marktwerking te bevorderen en consumentenrechten te beschermen, inclusief bescherming tegen ongewenste prijsverhogingen en slechte dienstverlening.
- b. **Cyberveiligheid en privacybescherming:** Ontwikkelen van een nationaal cyberveiligheidsbeleid om burgers en bedrijven te beschermen tegen digitale bedreigingen, zoals datalekken en cybercriminaliteit, met speciale aandacht voor de bescherming van persoonlijke gegevens.
- c. **Cyberveiligheidsbewustzijn en educatie:** Campagnes en educatieve programma's organiseren om burgers bewuster te maken van cyberveiligheid en veilig internetgebruik, zodat zij risico's kunnen vermijden.

6. Digitalisering van de Overheid en E-overheiddiensten

- a. **Toegang tot e-overheiddiensten:** Bevorderen van de digitalisering van overheidsdiensten zodat burgers gemakkelijk toegang hebben tot diensten zoals paspoortaanvragen, vergunningen en belastingaangiften via online platformen.
- b. **Lokale overheden verbinden:** Zorgen dat ook lokale en districtsbesturen zijn aangesloten op digitale netwerken, zodat zij efficiënter kunnen werken en betere dienstverlening kunnen bieden aan de lokale bevolking.
- c. **Gebruik van technologie in de gezondheidszorg en onderwijs:** Integreren van technologie in de gezondheidszorg en onderwijssector om processen te stroomlijnen, zoals tele-consultaties in de zorg en online onderwijsplatforms voor scholen.

7. Internationaal Netwerk en Samenwerking

- a. **Regionale en internationale samenwerking:** Actief deelnemen aan regionale en internationale samenwerking op het gebied van telecommunicatie en internet, zodat Suriname profiteert van technologie en kennisuitwisseling.
- b. **Aansluiting bij internationale telecomnetwerken:** Samenwerken met internationale netwerken en organisaties om de betrouwbaarheid en snelheid van dataverkeer en telecommdiensten in Suriname te verhogen.
- c. **Toegang tot internationale internetkabels en satelliettechnologie:** Onderzoeken van mogelijkheden om toegang te krijgen tot internationale internetkabels en satelliettechnologie voor meer stabiliteit en capaciteit in het datanetwerk van Suriname.

HOOFDSTUK4

JUSTITIE & VEILIGHEID

4.1. STANDPUNTEN JUSTITIE & VEILIGHEID

Visie: Veiligheid en een betrouwbaar rechtssysteem vormen de basis voor een stabiele, rechtvaardige en duurzame samenleving, die ook ruimte biedt voor economische groei en ontwikkeling (SDG 8). Onze partij streeft naar een rechtssysteem dat toegankelijk, efficiënt en rechtvaardig is, waarin de rechten van alle burgers worden beschermd en een veilige leefomgeving wordt gewaarborgd. Door criminaliteit te bestrijden, rechtvaardige wetgeving te handhaven en te investeren in preventieve maatregelen, dragen we bij aan sociale cohesie (SDG 16), gendergelijkheid in rechtstoegang (SDG 5), en gelijke kansen voor iedereen (SDG 10). Ons doel is een Suriname waarin vertrouwen in het rechtssysteem en veiligheid de pijlers zijn van duurzame nationale ontwikkeling.

Doel: Onze partij zet zich in voor een rechtvaardig en veilig Suriname, waarin elke burger vertrouwen heeft in een sterk rechtssysteem en zich beschermd voelt. Door een geïntegreerde aanpak van criminaliteitsbestrijding, preventie en rehabilitatie, bevorderen we sociale rechtvaardigheid. We streven naar een inclusieve rechtsstaat die gelijke toegang tot recht biedt, waarbij ook gendergelijkheid en gelijke kansen worden bevorderd. Daarnaast versterken we veiligheid en stabiliteit om duurzame economische groei mogelijk te maken en bouwen we aan een rechtvaardige samenleving waarin iedereen kan bijdragen aan de nationale ontwikkeling.

STANDPUNTEN:

1. Versterken van de Rechtshandhaving

- a. **Training en uitrusting voor de politie:** Investeren in opleiding, training en moderne apparatuur voor de politie, zodat zij in staat zijn effectief en professioneel te reageren op criminaliteit en noodsituaties.
- b. **Eerlijke en transparante politiedienstverlening:** Het vertrouwen in de politie vergroten door te zorgen voor eerlijke, niet-discriminerende behandeling van alle burgers en voor een transparante klachtenprocedure bij misstanden.

2. Aanpak van Criminaliteit en Veiligheidsrisico's

- a. **Tegengaan van georganiseerde misdaad:** Actieve bestrijding van georganiseerde misdaad, zoals drugshandel en mensensmokkel, door middel van samenwerking met regionale en internationale partners.
- b. **Preventieve maatregelen tegen jeugdcriminaliteit:** Investeren in preventieve programma's, vooral gericht op jongeren in kwetsbare wijken, zoals naschoolse activiteiten, sport en scholing, om te voorkomen dat zij het criminele pad opgaan.

3. Snelle en Toegankelijke Rechtspraak

- a. **Verkorten van wachttijden in de rechtspraak:** Streven naar een efficiëntere afhandeling van rechtszaken door meer rechters en juridische medewerkers aan te trekken, zodat wachttijden in de rechtszalen worden verkort.
- b. **Toegankelijkheid tot rechtshulp:** Zorgen dat iedere burger toegang heeft tot betaalbare of gratis juridische bijstand, zodat rechtvaardigheid niet alleen voor de financieel sterke groep bereikbaar is.

4. Herziening van Wetgeving en Straffen

- a. **Moderniseren van wetgeving:** Oude en verouderde wetgeving herzien en aanpassen aan de huidige realiteit, met inachtneming van mensenrechten en sociale waarden.
- b. **Effectieve en rechtvaardige straffen:** Het strafrecht zo aanpassen dat het effectief is in het beschermen van de samenleving, met nadruk op rechtvaardige straffen en mogelijkheden voor resocialisatie.

5. Re-integratie en Resocialisatie van Gevangenen

- a. **Programma's voor rehabilitatie en re-integratie:** In gevangenen investeren in educatieve en sociale programma's die gericht zijn op de re-integratie van gevangenen in de samenleving om recidive te verminderen.
- b. **Ondersteuning bij terugkeer in de samenleving:** Ex-gevangenen begeleiden bij hun terugkeer in de maatschappij, bijvoorbeeld door werkgelegenheidsprogramma's en psychologische ondersteuning.

6. Maatschappelijke Veiligheid en Burgerparticipatie

- a. **Samenwerking met de gemeenschap:** De samenwerking tussen de politie en de gemeenschap versterken door buurtwachten en preventieve buurtprogramma's op te zetten, waardoor de veiligheidsgevoelens binnen gemeenschappen worden versterkt.
- b. **Educatie en bewustwording:** Campagnes en workshops organiseren om burgers bewust te maken van hun rol in het versterken van de veiligheid, bijvoorbeeld door waakzaam te zijn en criminaliteit te melden.

7. Aandacht voor Slachtofferhulp

- a. **Uitbreiding van slachtofferhulpdiensten:** Slachtoffers van misdrijven en geweld ondersteunen met counseling, juridische bijstand en praktische hulp om hen te helpen herstellen en weerbaar te maken.
- b. **Bescherming van kwetsbare groepen:** Extra aandacht geven aan de bescherming van vrouwen, kinderen en ouderen door middel van specifieke maatregelen tegen huiselijk geweld, misbruik en verwaarlozing.

8. Veiligheid in het Digitale Tijdperk

- a. **Bescherming tegen cybercriminaliteit:** Investeren in de capaciteit van politie en justitie om cybercriminaliteit aan te pakken, waaronder hacking, fraude en digitale misleiding.
- b. **Bewustwording en preventie:** Informatieve campagnes organiseren over digitale veiligheid en privacy, gericht op burgers en bedrijven, zodat zij beter beschermd zijn tegen online risico's.

9. Versterken van Rechtsbescherming

- a. **Onafhankelijkheid van de rechtspraak waarborgen:** Garanderen dat de rechtspraak onafhankelijk en onpartijdig functioneert, vrij van politieke of andere invloeden, zodat elke burger een eerlijke behandeling kan verwachten.
- b. **Bescherming van grondrechten:** Actief toezien op de naleving van grondrechten, zoals het recht op een eerlijk proces, bescherming tegen discriminatie en recht op privacy, door duidelijke wettelijke waarborgen te creëren en te handhaven.
- c. **Toegankelijkheid en transparantie:** Informatie over rechten en juridische procedures breed toegankelijk maken, zodat burgers beter geïnformeerd zijn over hoe zij hun recht kunnen halen. Dit omvat ook de vereenvoudiging van juridische taal en procedures.

- d. Instelling van een Ombudsdienst:** Het oprichten of versterken van een onafhankelijke ombudsdienst waar burgers klachten over schendingen van hun rechten kunnen indienen en waar deze klachten serieus worden behandeld.
- e. Specifieke aandacht voor kwetsbare groepen:** Extra bescherming bieden aan groepen die meer risico lopen op rechtsongelijkheid, zoals minderheden, mensen met een beperking en economisch kwetsbare burgers, door hen te ondersteunen in juridische processen.
- f. Controlemechanismen versterken:** Het verbeteren van toezicht op overheidsinstanties en rechtshandhavers om misbruik van macht te voorkomen en het vertrouwen van burgers in het rechtssysteem te versterken.

HOOFDSTUK 5

ECONOMIE, PRODUCTIE & WERKGELEGENHEID

5.1. STANDPUNTEN ECONOMIE, PRODUCTIE & WERKGELEGENHEID

Visie: Onze visie is een diverse, duurzame en innovatieve economie die niet alleen de rijke natuurlijke hulpbronnen van Suriname benut, maar zich ook richt op kennis, productie en internationale samenwerking. We streven naar een economie die werkgelegenheid creëert, de levensstandaard verhoogt en gelijke kansen biedt voor alle Surinamers. Door duurzame economische ontwikkeling (SDG 8) en het bevorderen van inclusieve groei (SDG 10), willen we een solide basis leggen voor welvaart die ten goede komt aan de gehele bevolking, waarbij niemand wordt achtergelaten (SDG 1). We zetten ons in voor een economie die sociaal rechtvaardig is, de armoede vermindert en iedereen in staat stelt een beter leven te leiden. Door innovatie, technologie en duurzame praktijken willen we een veerkrachtige, groene economie bouwen die rekening houdt met zowel de economische als milieu-impact (SDG 12).

Doel: Onze partij streeft ernaar een diverse, duurzame en inclusieve economie op te bouwen die zowel economische groei stimuleert als werkgelegenheid en zelfvoorzienendheid bevordert. We richten ons op het versterken van de lokale productie, het bevorderen van werkgelegenheid voor kwetsbare groepen, en het vergroten van de toegang tot kansen voor iedereen. Door strategische investeringen in duurzame infrastructuur en technologische innovatie creëren we een economie die sociaal rechtvaardig, milieuvriendelijk en toekomstbestendig is. Ons doel is om economische welvaart te realiseren die ten goede komt aan de hele bevolking, waarbij niemand achterblijft.

STANDPUNTEN:

1. Diversificatie van de Economie

- a. **Ontwikkeling van sectoren buiten mijnbouw:** Naast mijnbouw en olie richten we ons op de groei van landbouw, toerisme, visserij en duurzame energie als belangrijke pijlers van de economie. Door deze sectoren te versterken, verminderen we de afhankelijkheid van grondstoffen.
- b. **Landbouw en voedselproductie:** Investeren in moderne landbouwtechnieken en het ondersteunen van lokale boeren om voedselproductie te vergroten, wat niet alleen bijdraagt aan de zelfvoorzienendheid, maar ook aan de exportmogelijkheden.
- c. **Toerisme en ecotoerisme:** Stimuleren van toerisme, met name ecotoerisme, door het verbeteren van de infrastructuur en promoten van de natuurlijke en culturele rijkdommen van Suriname. Dit biedt kansen voor kleinschalige ondernemingen en zorgt voor werkgelegenheid in lokale gemeenschappen.

2. Stimulering van Innovatie en Ondernemerschap

- a. **Ondersteuning voor start-ups en MKB's:** Kleine en middelgrote bedrijven zijn de ruggengraat van de economie. We willen hen ondersteunen met subsidies, kredietprogramma's en trainingen, en speciale aandacht besteden aan ondernemingen die technologie en innovatie omarmen.
- b. **Technologische innovatie:** Bevordering van technologische ontwikkelingen, zoals informatietechnologie en automatisering, om de concurrentiepositie van Surinaamse bedrijven te versterken en nieuwe werkgelegenheidskansen te creëren.
- c. **Onderwijs en vaardigheden:** Investeren in onderwijs en beroepsopleidingen die aansluiten bij de behoeften van de arbeidsmarkt, met een focus op technologie, digitale vaardigheden, en ambachten. Dit verhoogt de inzetbaarheid van jongeren en stimuleert ondernemerschap.

3. Duurzame Ontwikkeling en Milieubescherming

- a. **Groene economie:** Bevordering van een groene economie door initiatieven die duurzaamheid en milieubescherming integreren, zoals hernieuwbare energiebronnen, duurzame landbouw en circulaire economie. Dit verlaagt de ecologische voetafdruk en versterkt de positie van Suriname als milieubewust land.
- b. **Duurzaam toerisme en eco-ondernemingen:** Eco-vriendelijke bedrijven in toerisme en landbouw krijgen steun en voordelen voor hun bijdrage aan milieubehoud. We stimuleren lokale gemeenschappen om op een duurzame manier te profiteren van hun natuurlijke hulpbronnen.
- c. **Energieonafhankelijkheid:** Verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen door investeringen in zonne-energie, windenergie en kleinschalige waterkrachtprojecten. Dit creëert banen in de energiesector en draagt bij aan een duurzamere toekomst.

4. Versterking van de Arbeidsmarkt en Werkgelegenheid

- a. **Banencreatie in opkomende sectoren:** Creëren van nieuwe banen in opkomende sectoren zoals duurzame energie, technologie, en toerisme. Ook de landbouw en productiesectoren moeten versterkt worden om werkgelegenheid te bieden aan de bevolking.
- b. **Gelijke kansen voor vrouwen en jongeren:** Specifieke initiatieven om vrouwen en jongeren in de arbeidsmarkt te ondersteunen, door middel van scholing, toegang tot financiering en andere stimulansen voor ondernemers. Dit bevordert een inclusieve economische groei.
- c. **Formalisering van informele economie:** De informele sector, waarin veel kleine ondernemers actief zijn, moet formeel ondersteund en gereguleerd worden. Dit kan door middel van gemakkelijke registratie, toegang tot microkredieten en trainingen.

5. Lokale Productie en Zelfvoorzienendheid

- a. **Ondersteunen van lokale productie:** Investeren in infrastructuur en technologieën die lokale productie versterken, zodat Suriname meer producten zelf kan produceren en minder afhankelijk wordt van import. Dit draagt bij aan de veerkracht van de economie.
- b. **Korte ketens en lokale markten:** Stimuleren van korte ketens waarbij producten direct van de producent naar de consument gaan. Dit verlaagt kosten, vermindert afhankelijkheid van import en versterkt lokale markten.
- c. **Voedselzekerheid en duurzame landbouw:** Bevordering van duurzame landbouwtechnieken en productiemethoden om voedselzekerheid te garanderen. Investeren in agrarische technologie en ondersteuning van lokale boeren zijn essentieel.

6. Internationale Samenwerking en Export

- a. **Uitbreiding van handelsrelaties:** Opbouwen van sterke handelsrelaties met buurlanden en andere internationale partners. We richten ons op exportgroei in sectoren als landbouw, visserij, en duurzaam toerisme om de inkomsten te verhogen en de economie te versterken.
- b. **Aantrekken van buitenlandse investeringen:** Creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat door Suriname te positioneren als een aantrekkelijke bestemming voor buitenlandse investeringen door het verbeteren van de Ease of Doing Business. Dit omvat het bieden van fiscale prikkels en een stabiel politiek klimaat en het vereenvoudigen van administratieve processen om investeringen aan te trekken die bijdragen aan werkgelegenheid en technologieoverdracht.

- c. **Caricom en regionale integratie:** Sterkere samenwerking binnen de Caricom en de regio bevordert economische integratie en creëert kansen voor Surinaamse bedrijven om te concurreren in een grotere markt. Dit stimuleert groei en innovatie.

7. Transparantie en Goede Governance in Economisch Beleid

- a. **Strikte anti-corruptiemaatregelen:** Een effectief anti-corruptiebeleid is cruciaal voor een gezonde economie. Door corruptie te bestrijden en transparantie te verhogen, zorgen we ervoor dat investeringen ten goede komen aan de bevolking.
- b. **Stabiel investeringsklimaat:** Creëren van een stabiel investeringsklimaat door duidelijke regels en transparante besluitvorming. Dit moedigt zowel lokale als internationale bedrijven aan om te investeren en nieuwe werkgelegenheid te creëren.
- c. **Verantwoorde besteding van inkomsten uit natuurlijke hulpbronnen:** Inkomsten uit natuurlijke hulpbronnen moeten op een verantwoorde manier worden besteed, met prioriteit voor investeringen in infrastructuur, onderwijs en gezondheidszorg, om zo een bredere economische ontwikkeling te ondersteunen.

8. Migratiebeleid en Kader uit het buitenland.

- a. **Strategisch migratiebeleid:** Gericht migratiebeleid dat specifiek hoogopgeleide en gekwalificeerde professionals aantrekt. Dit beleid moet bijdragen aan de versterking van Suriname's economische, sociale en technologische vooruitgang.
- b. **Samenwerking met de diaspora:** Actieve samenwerking met de Surinaamse diaspora door programma's te ontwikkelen die kennisoverdracht, investeringen en de terugkeer van ervaren kaderleden vergemakkelijken.

HOOFDSTUK 6

REGINALE ONTWIKKELING, TOERISME, RUIMTELIJKE ORDENING & MILIEU

6.I. STANDPUNTEN REGIONALE ONTWIKKELING

Visie: Regionale ontwikkeling is de sleutel tot een evenwichtige en duurzame groei in heel Suriname. Onze partij gelooft dat alle regio's, zowel stedelijk als landelijk, de kans moeten krijgen om te bloeien, bij te dragen aan de nationale economie en te profiteren van gedeelde welvaart. Klein ondernemerschap vormt de ruggengraat van de lokale economie, als belangrijke bron van werkgelegenheid, innovatie en economische veerkracht. Door te investeren in infrastructuur, basisvoorzieningen, en het stimuleren van ondernemerschap, werken we aan een Suriname waarin geen enkele gemeenschap wordt achtergelaten. Deze visie sluit aan bij de Sustainable Development Goals (SDG's), met name SDG 8 (Eerlijk werk en economische groei), SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur), en SDG 10 (Ongelijkheid verminderen).

Doel: Onze partij streeft naar een eerlijk, inclusief en duurzaam Suriname waarin regionale ontwikkeling centraal staat. Door gerichte investeringen in infrastructuur, ondersteuning van lokaal ondernemerschap en economische kansen zorgen we ervoor dat elke regio van Suriname in staat is bij te dragen aan duurzame groei. Wij zetten ons in om de economische basis van alle regio's te versterken, werkgelegenheid te creëren en lokale zelfredzaamheid te stimuleren. Dit doel draagt bij aan de realisatie van (Eerlijk werk en economische groei), (Industrie, innovatie en infrastructuur), en (Ongelijkheid verminderen), en ondersteunt sociale cohesie en een gedeelde welvaart voor alle Surinamers.

STANDPUNTEN:

1. Ontwikkeling van Basisinfrastructuur

- a. **Verbetering van wegen, bruggen en transport:** Investeren in een goed onderhouden wegennet en betrouwbare bruggen om regionale verbindingen te versterken en de toegankelijkheid tussen stedelijke en landelijke gebieden te verbeteren.
- b. **Toegang tot schoon drinkwater, elektriciteit en internet:** Zorgen dat basisvoorzieningen, zoals drinkwater, elektriciteit en internettoegang, beschikbaar zijn in alle regio's, zodat ook afgelegen gemeenschappen beter kunnen functioneren en zich ontwikkelen.

2. Economische Stimulans en Werkgelegenheid

- a. **Aanmoedigen van regionale industrieën:** Specifieke sectoren zoals landbouw, toerisme, bosbouw en kleinschalige mijnbouw ondersteunen om economische groei en werkgelegenheid in de regio's te bevorderen.
- b. **Kleine en middelgrote bedrijven ondersteunen:** Lokale ondernemers toegang geven tot kredietfaciliteiten, training en marktkansen om economische activiteiten op gang te brengen en de werkgelegenheid te stimuleren.

3. Decentralisatie en Lokale Autonomie

- a. **Versterking van lokale besturen:** Meer autonomie en middelen geven aan lokale besturen, zodat zij in staat zijn om op maat gemaakte oplossingen te bieden voor regionale uitdagingen.

- b. Betrekken van gemeenschappen bij besluitvorming:** Lokale gemeenschappen betrekken bij beleidsontwikkeling en besluitvorming om ervoor te zorgen dat het beleid aansluit bij de behoeften van de bevolking in elke regio.
- 4. Investeren in Onderwijs en Gezondheidszorg in de Regio's**
 - a. Uitbreiding van onderwijsvoorzieningen:** Onderwijsfaciliteiten verbeteren en uitbreiden in landelijke gebieden, zodat kinderen en jongeren overal toegang hebben tot kwalitatief onderwijs.
 - b. Toegankelijke gezondheidszorg:** Basisgezondheidszorg en medische voorzieningen beschikbaar maken in alle regio's, zodat burgers niet onnodig lange afstanden hoeven af te leggen voor zorg.
- 5. Stimuleren van Landbouw en Voedselzekerheid**
 - a. Ondersteuning van kleinschalige en duurzame landbouw:** Het verbeteren van de productiviteit en efficiëntie van kleinschalige landbouwbedrijven om voedselzekerheid te vergroten en regionale economieën te versterken.
 - b. Duurzame landbouwtechnieken:** Investeren in en promoten van duurzame landbouwmethoden die de bodem, waterbronnen en biodiversiteit beschermen en bijdragen aan de nationale voedselvoorziening.
- 6. Toerisme Ontwikkeling in Regionale Gebieden**
 - a. Promoten van ecotoerisme en cultureel toerisme:** Regionale toeristische hotspots ontwikkelen en beschermen, waaronder natuurparken, Inheemse dorpen en cultureel erfgoed, om toerisme-inkomsten te genereren en de lokale economie te stimuleren.
 - b. Infrastructuur en voorzieningen voor toeristen:** Investeren in infrastructuur en faciliteiten zoals accommodaties, gidsdiensten en transport in toeristische gebieden om meer bezoekers aan te trekken en de leefbaarheid van de regio te bevorderen.
- 7. Duurzaamheid en Milieubescherming**
 - a. Bescherming van natuurlijke hulpbronnen:** Duurzaam beheer van regionale hulpbronnen zoals bossen, rivieren en biodiversiteit, waarbij de belangen van toekomstige generaties worden meegenomen in de ontwikkeling.
 - b. Schone energieprojecten in regio's:** Bevorderen van duurzame energieprojecten zoals zonne- en windenergie in afgelegen gebieden, zodat lokale gemeenschappen profiteren van schone en betrouwbare energie.
- 8. Ondersteunen van Regionale Kennis en Innovatie**
 - a. Training en capaciteitsopbouw:** Trainingsprogramma's en capaciteitsopbouw aanbieden aan jongeren en volwassenen in de regio's om hen vaardigheden te geven die aansluiten bij de lokale arbeidsmarkt.
 - b. Onderzoek naar regionale behoeften en potenties:** Lokale universiteiten en onderzoeksinstituten inzetten om te onderzoeken welke industrieën en sectoren het meeste potentieel hebben in specifieke regio's en hoe deze optimaal kunnen worden ontwikkeld.
- 9. Stimuleren van Klein Ondernemerschap**
 - a. Toegang tot financiering:** Lokale ondernemers ondersteunen door toegang te bieden tot microkredieten, leningen met lage rente en subsidies. Dit helpt om startende en bestaande kleine bedrijven de financiële ruimte te geven om te groeien.

- b. Ondernemersvaardigheden en training:** Gerichte programma's opzetten om ondernemers te trainen in financieel beheer, marketing, digitale vaardigheden en duurzame bedrijfsvoering. Hiermee versterken we hun concurrentievermogen en kansen op succes.
- c. Lokale marktkansen creëren:** Overheidsbeleid inzetten om lokale kleine ondernemers te stimuleren, bijvoorbeeld door prioriteit te geven aan lokale leveranciers bij openbare aanbestedingen en het opzetten van regionale marktplaatsen.
- d. Infrastructuur voor kleine bedrijven:** Beschikbaar stellen van fysieke bedrijfsruimtes, zoals bedrijfsincubators, co-workingruimtes en markthallen, om ondernemers te ondersteunen bij het opstarten en uitbreiden van hun bedrijven.
- e. Ondersteuning van innovatieve startups:** Innovatieve ideeën vanuit kleine bedrijven stimuleren door toegang te bieden tot technologie, onderzoeksprogramma's en samenwerkingsverbanden met universiteiten en technische instituten.
- f. Verminderen van administratieve lasten:** De administratieve en juridische vereisten voor het opstarten en onderhouden van kleine bedrijven verminderen, zodat meer mensen toegang hebben tot ondernemerschap.

6.2. STANDPUNTEN TOERISME

Visie: Suriname heeft als toeristische bestemming veel te bieden, van adembenemende natuur tot een rijke culturele diversiteit en een unieke geschiedenis. Onze partij wil toerisme ontwikkelen tot een belangrijke economische pijler die werkgelegenheid creëert (SDG 8) en de lokale economie stimuleert, terwijl we tegelijkertijd het milieu beschermen en ons cultureel erfgoed behouden (SDG 12). We streven naar duurzaam toerisme dat niet alleen de levenskwaliteit van onze bevolking verbetert, maar ook onze nationale trots en identiteit versterkt (SDG 11). Dit houdt in dat we toerisme zo willen vormgeven dat het bijdraagt aan de sociale cohesie en de inclusiviteit van de samenleving (SDG 10), zonder afbreuk te doen aan de natuurlijke rijkdommen en culturele waarden die Suriname uniek maken.

Doel: Onze partij is ervan overtuigd dat toerisme een krachtig instrument kan zijn voor economische groei en sociale ontwikkeling in Suriname. Door in te zetten op duurzaam toerisme, lokale betrokkenheid en het behoud van onze rijke cultuur en natuur, dragen we bij aan een samenleving waarin iedereen kan profiteren van de voordelen die toerisme biedt. We willen Suriname positioneren als een unieke en aantrekkelijke bestemming voor toeristen, met respect voor onze mensen, onze omgeving en onze culturele diversiteit. Bovendien zetten we in op het versterken van sociale cohesie en inclusiviteit door verantwoordelijk toerisme te bevorderen, zodat toeristische ontwikkeling bijdraagt aan het verkleinen van ongelijkheden tussen gemeenschappen.

STANDPUNTEN:

1. Duurzaam Toerisme en Milieubescherming

- a. **Behoud van natuurgebieden:** Onze natuur is een van Suriname's grootste troeven. Wij willen onze nationale parken, bossen en rivieren beschermen door regels en beheerstrategieën voor duurzaam toerisme te ontwikkelen.
- b. **Ecotoerisme bevorderen:** Actief ecotoerisme promoten waarbij bezoekers worden aangemoedigd om bewust om te gaan met natuur en cultuur. Dit trekt toeristen aan die waarde hechten aan duurzaamheid en zorgt voor behoud van de natuurlijke omgeving.

2. Investeren in Toeristische Infrastructuur

- a. **Verbeteren van basisinfrastructuur:** Wegen, luchtverbindingen en lokale transportfaciliteiten in toeristische gebieden verbeteren, zodat bezoekers veilig en comfortabel kunnen reizen naar verschillende delen van Suriname.
- b. **Toeristenvoorzieningen uitbreiden:** Zorgen voor kwaliteitsaccommodaties, informatiecentra, gidsen en andere faciliteiten die een positieve ervaring voor bezoekers garanderen, terwijl ze de lokale economie ondersteunen.

3. Ondersteuning van Lokale Gemeenschappen en Cultuur

- a. **Toeristische activiteiten door lokale gemeenschappen:** Inheemse en tribale gemeenschappen betrekken bij het toerisme en hen steunen om authentieke culturele ervaringen aan te bieden, zoals rondleidingen, ambachten en traditionele evenementen. Dit zorgt voor extra inkomsten en behoud van culturele tradities.
- b. **Culinair en cultureel toerisme bevorderen:** Surinaamse cultuur en keuken promoten als unieke toeristische attracties door middel van festivals, culinaire evenementen en ambachtmarkten.

4. Verantwoordelijke Promotie van Suriname als Bestemming

- a. **Gerichte internationale marketingcampagnes:** Gerichte promotiecampagnes opzetten in samenwerking met de nationale en internationale reisindustrie om Suriname op de wereldkaart te zetten, met nadruk op duurzaamheid en unieke ervaringen.

- b. Samenwerking met regionale partners:** Nauwe samenwerking met buurlanden en CARICOM om gezamenlijke toeristische routes en pakketten te ontwikkelen, waardoor we meer bezoekers aantrekken en de naamsbekendheid van Suriname vergroten.
- 5. Bevorderen van Werkgelegenheid en Ondernemerschap in de Toerismesector**
 - a. Training en ontwikkeling voor de lokale bevolking:** Opleidingsprogramma's bieden voor lokale bewoners om als gids, hotelpersoneel, koks of ambachtslieden te werken in de toerismesector. Dit creëert werkgelegenheid en geeft de lokale bevolking een rol in het toerisme.
 - b. Ondernemerschap stimuleren:** Lokale ondernemers aanmoedigen en ondersteunen bij het starten van toerisme gerelateerde bedrijven, zoals lodges, transportdiensten en culturele ateliers, zodat toerisme een bron van inkomsten wordt voor kleine en middelgrote bedrijven.
- 6. Onderzoek en Duurzame Groei van de Toerismesector**
 - a. Toerismestatistieken en -onderzoek:** Regelmatig toerismegegevens verzamelen en analyseren om trends en uitdagingen in de sector te begrijpen en gerichte beleidsmaatregelen te ontwikkelen.
 - b. Groei en innovatie bevorderen:** Innovatieve toerismeconcepten stimuleren, zoals natuurreizen, avontuurlijk toerisme en wellness-reizen, die de diversiteit van ons toeristische aanbod vergroten en de marktpositie van Suriname versterken.

6.3. STANDPUNTEN RUIMTELIJKE ORDENING

Visie: Een goed doordachte ruimtelijke ordening is essentieel voor de duurzame ontwikkeling van Suriname. Onze partij zet zich in voor een evenwichtige en verantwoorde ruimtelijke planning die rekening houdt met de behoeften van burgers, economische groei (SDG 8) en het behoud van natuur en milieu (SDG 15). Door duidelijke richtlijnen en efficiënt gebruik van ruimte creëren we gezonde, leefbare gemeenschappen (SDG 11) en waarborgen we de kwaliteit van onze leefomgeving voor toekomstige generaties (SDG 13). Wij streven naar een ruimtelijke ordening die niet alleen economische ontwikkeling ondersteunt, maar ook sociale rechtvaardigheid bevordert, met aandacht voor gelijke kansen voor alle gemeenschappen (SDG 10).

Doel: Onze partij ziet ruimtelijke ordening als een cruciale basis voor een duurzaam en leefbaar Suriname. Door de ruimte slim en verantwoord in te richten, ondersteunen we de economische ontwikkeling, bevorderen we de sociale cohesie, en beschermen we het unieke natuurschoon van ons land. Ons doel is een Suriname waar iedereen zich thuis voelt in een gezonde, veilige en toekomstgerichte omgeving. We zetten ons in voor de vermindering van de klimaatimpact en het bevorderen van klimaatbestendigheid, zodat we een land creëren dat niet alleen vandaag, maar ook in de toekomst veerkrachtig is.

STANDPUNTEN:

1. Duurzame en Gebalanceerde Landinrichting

- a. **Bescherming van natuur en landbouwgrond:** Prioriteit geven aan het behoud van waardevolle natuur- en landbouwgebieden. Voorkomen van ongecontroleerde bebouwing op kwetsbare gronden om voedselzekerheid en biodiversiteit te beschermen.
- b. **Duidelijke bestemmingsplannen:** Ontwikkelen van bestemmingsplannen die specifieke zones toewijzen voor bewoning, industrie, landbouw en natuurbehoud. Dit helpt om gebieden te ordenen en voorkomt conflicten tussen verschillende gebruiksdoelen.

2. Stimuleren van Infrastructuur in Gebalanceerde Gebieden

- a. **Uitbreiding van basisinfrastructuur op een verantwoorde manier:** Wegen, elektriciteit, water en riolering ontwikkelen in stedelijke en landelijke gebieden op een wijze die groei ondersteunt en de druk op de natuurlijke omgeving minimaliseert.
- b. **Ruimtelijke planning in stedelijke gebieden:** Groei van steden beheren door middel van compacte en efficiënte infrastructuur om verkeersdruk en vervuiling te verminderen. Dit helpt om zowel woongebieden als groene ruimtes toegankelijk en aantrekkelijk te houden.

3. Eerlijke en Transparante Toewijzing van Grond

- a. **Versterking van grondeigendomsrechten en -beleid:** Een duidelijk en rechtvaardig beleid ontwikkelen voor de toewijzing en het eigendom van grond. Transparante processen waarborgen bij de uitgifte van grond en het vermijden van corruptie bij grondtransacties.
- b. **Erkenning van traditionele gronden van Inheemse en Tribale gemeenschappen:** Deze gemeenschappen betrekken bij ruimtelijke planning en hen rechten toekennen om hun eigen land te beheren, in overeenstemming met hun tradities en gewoontes.

4. Slimme Stadsplanning en Ontwikkeling van Woongebieden

- a. **Betaalbare en kwalitatieve huisvesting:** Stimuleren van betaalbare huisvestingsprojecten die voldoen aan basisvoorzieningen en waarin duurzaamheid een prioriteit is. In stedelijke gebieden streven naar compacte woonruimtes om ruimtegebruik efficiënt te maken.
- b. **Groene zones en recreatieplekken in woonwijken:** Groene zones en recreatiegebieden integreren in woonwijken om de leefbaarheid en gezondheid van stedelijke gebieden te bevorderen en ruimte te bieden voor ontspanning.

5. **Aanpak van Overstromingsrisico's en Klimaatbestendige Inrichting**
 - a. **Overstromingsbestendige bouw:** Bouwrichtlijnen ontwikkelen voor gebieden die kwetsbaar zijn voor overstromingen, met inbegrip van verhogingen, dijken en drainage-infrastructuur om schade door wateroverlast te voorkomen.
 - b. **Klimaatadaptatie integreren in ruimtelijke planning:** Bij nieuwe projecten klimaatbestendige elementen opnemen zoals groene daken, regenwateropvang en natuurlijke bescherming tegen overstromingen.

6. **Efficiënte Lokale Overheden en Burgerbetrokkenheid**
 - a. **Decentralisatie van ruimtelijke ordening:** Lokale overheden betrekken en versterken, zodat zij snel en effectief kunnen inspelen op ruimtelijke behoeften in hun regio.
 - b. **Transparantie en inspraak van burgers:** De bevolking betrekken bij het maken van ruimtelijke plannen, zodat deze aansluiten op de behoeften van de lokale gemeenschappen en publieke steun genieten.

7. **Onderzoek en Planning voor Toekomstige Generaties**
 - a. **Bevolkings- en groei prognoses gebruiken in planning:** Projecties en onderzoek naar bevolkingsgroei gebruiken om de ruimtelijke planning te laten anticiperen op toekomstige uitdagingen en behoeften.
 - b. **Gebruik van technologische innovatie in planning:** Moderne technologieën zoals GIS-systemen en data-analyse inzetten voor een effectieve ruimtelijke ordening die efficiënt gebruik van ruimte en middelen waarborgt.

6.4. STANDPUNTEN MILIEU

Visie: Het behoud van een gezonde leefomgeving en het beschermen van de natuurlijke rijkdommen van Suriname zijn essentiële waarden voor onze partij. Wij zetten ons in voor een duurzaam milieubeleid dat de natuurlijke schoonheid en biodiversiteit van ons land waarborgt (SDG 15), terwijl we economische groei op een verantwoorde manier bevorderen (SDG 8). Onze partij ziet het milieu als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en streeft naar beleid dat zowel bescherming biedt voor onze ecosystemen (SDG 15) als economische kansen creëert door duurzame praktijken (SDG 12). Wij geloven dat de bescherming van het milieu en het bevorderen van duurzame ontwikkeling de basis vormen voor een gezonde en welvarende toekomst voor Suriname (SDG 13, SDG 7, SDG 3).

Doel: Onze partij gelooft dat een gezond milieu de basis vormt voor een gezond Suriname. Wij willen een milieubeleid dat duurzame ontwikkeling stimuleert, onze natuurlijke rijkdommen beschermt, en tegelijkertijd economische voordelen biedt door het stimuleren van groene en circulaire economieën. Door investeringen in natuurbehoud, schone energie en bewustwording kunnen wij werken aan een land waarin ecologische en economische belangen hand in hand gaan, en waar zowel huidige als toekomstige generaties kunnen genieten van een schoon, veilig en groen Suriname.

STANDPUNTEN:

1. Bescherming van Bossen en Biodiversiteit

- a. **Uitbreiding van beschermde gebieden:** We willen meer natuurgebieden, bossen en ecosystemen beschermen om de biodiversiteit te behouden en te beschermen tegen destructieve praktijken zoals illegale houtkap en mijnbouw.
- b. **Handhaving en monitoring van natuurbehoud:** Strengere handhaving van milieuwetten en betere monitoring van bedreigde ecosystemen om illegale activiteiten tegen te gaan. Betere samenwerking met lokale gemeenschappen om hen actief te betrekken bij natuurbeheer.

2. Duurzame Afvalverwerking en Recycling

- a. **Implementatie van afvalverwerkingssystemen:** Onze partij pleit voor investeringen in infrastructuur voor afvalinzameling, recycling en verwerking om zwerfafval en milieuschade te verminderen.
- b. **Educatie en bewustwording over afvalreductie:** Bewustmakingscampagnes en educatieprogramma's om de bevolking aan te moedigen om afval te scheiden, minder plastic te gebruiken en verantwoord om te gaan met afval.

3. Schone Energie en Vermindering van Vervuiling

- a. **Overgang naar hernieuwbare energiebronnen:** Wij streven naar een geleidelijke overgang van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen, zoals zonne-energie, windenergie en biomassa. Dit helpt niet alleen de vervuiling te verminderen, maar ook de energievoorziening op een duurzame manier te waarborgen.
- b. **Maatregelen voor lucht- en waterkwaliteit:** Strikte normen stellen voor industriële activiteiten om vervuiling van lucht en water te verminderen en schadelijke uitstoot te beperken.

4. Duurzaam Land- en Bosbeheer

- a. **Duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen:** Bevorderen van duurzaam bosbeheer en landgebruik door het toepassen van milieuvriendelijke landbouwtechnieken en het voorkomen van ontbossing voor grootschalige industriële projecten.

- b. **Erkenning van gemeenschapsrechten op grond en natuur:** Inheemse en tribale gemeenschappen ondersteunen in hun beheer van het milieu door hen rechten te geven over hun traditionele gronden en hen te betrekken bij duurzaam natuurbeheer.

5. Milieuvriendelijke Landbouw en Veeveelt

- a. **Ondersteuning van biologische landbouw:** Bevorderen van biologische landbouw en veeveeltmethoden die minder afhankelijk zijn van chemicaliën, wat gunstig is voor zowel de bodem als de gezondheid van mensen en dieren.
- b. **Stimuleren van ecologisch verantwoorde praktijken:** Landbouwers en veehouders aanmoedigen om duurzaam gebruik te maken van natuurlijke bronnen, bodemdegradatie te beperken en duurzaam waterbeheer toe te passen.

6. Klimaatadaptatie en Weerbaarheid tegen Klimaatverandering

- a. **Klimaatbestendige infrastructuur:** Investeren in infrastructuur die bestand is tegen de gevolgen van klimaatverandering, zoals overstromingen en zware stormen, door beter waterbeheer en beschermingsmaatregelen in laaggelegen gebieden.
- b. **Ondersteunen van gemeenschappen bij klimaatadaptatie:** Lokale gemeenschappen helpen om zich aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering door technische en financiële ondersteuning.

HOOFDSTUK 7

DEMOCRATIE & RECHTSTAAT

7.1. STANDPUNTEN DEMOCRATIE & RECHTSTAAT

Visie: Onze partij is toegewijd aan het versterken van de democratie en de rechtsstaat in Suriname (SDG 16). Een functionerende democratie waarborgt vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid (SDG 16), en zorgt ervoor dat burgers hun rechten en plichten in een veilige en transparante omgeving kunnen uitoefenen (SDG 16, SDG 10). Wij streven naar een eerlijke, inclusieve en transparante overheid die verantwoording aflegt aan het volk (SDG 16), en bescherming biedt aan alle burgers, ongeacht hun achtergrond (SDG 10, SDG 5).

Doel: Onze partij streeft naar een rechtvaardig Suriname waarin de democratie en rechtsstaat de basis vormen voor een vreedzame, eerlijke en transparante samenleving. We zetten ons in voor een Suriname waarin alle burgers, ongeacht afkomst of overtuiging, gelijke rechten hebben, vrij zijn van onderdrukking en een sterke stem hebben in het beleid dat hun leven beïnvloedt. Alleen door de democratie en rechtsstaat te versterken, kunnen we zorgen voor duurzame vooruitgang en rechtvaardigheid voor alle Surinamers.

STANDPUNTEN:

1. Onafhankelijke en Sterke Rechtsstaat

- a. **Versterken van onafhankelijke instituten:** Waarborgen dat de rechterlijke macht, het Openbaar Ministerie en andere controle-instanties onafhankelijk functioneren, zodat rechtszekerheid en rechtshandhaving gegarandeerd zijn.
- b. **Bestrijding van corruptie:** Strikte maatregelen tegen corruptie invoeren door transparantie, regelmatige audits en sancties voor ambtenaren die zich schuldig maken aan misbruik van macht.

2. Verkiezingen en Democratische Participatie

- a. **Vrije en eerlijke verkiezingen:** Zorgen voor een transparant verkiezingsproces, waarbij elke burger het recht heeft om in vrijheid zijn stem uit te brengen. Ondersteuning bieden voor onafhankelijke monitoring van verkiezingen.
- b. **Inclusieve politieke participatie:** Bevorderen van inclusieve politieke participatie door barrières voor deelname van jongeren, vrouwen en andere ondervertegenwoordigde groepen te verminderen en het democratisch proces open te stellen voor alle burgers.

3. Transparantie en Verantwoording

- a. **Openbaarheid van bestuur:** Zorgen voor openheid in besluitvorming door publieke toegang tot informatie te bevorderen, zodat burgers inzicht hebben in de werkzaamheden en uitgaven van de overheid.
- b. **Periodieke verantwoording:** Verplichte verantwoording door publieke ambtsdragers aan de gemeenschap, waarbij regelmatig rapporten over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten worden gepubliceerd.

4. Grondrechten en Vrijheden

- a. **Bescherming van mensenrechten:** Het recht op vrijheid van meningsuiting, vereniging, pers en religie waarborgen voor alle burgers, en optreden tegen schendingen van deze fundamentele rechten.

- b. Rechten van minderheden en kwetsbare groepen:** Het beschermen van de rechten van kwetsbare groepen, zoals Inheemse en Tribale gemeenschappen, vrouwen, LGBTQ+-personen en mensen met een beperking, om gelijkheid en non-discriminatie te bevorderen.

5. Decentralisatie van Macht

- a. Versterken van lokale besturen:** Lokale besturen en gemeenschappen meer autonomie geven in besluitvorming, zodat zij beter inspelen op lokale behoeften en prioriteiten.
- b. Participatie in beleid op lokaal niveau:** Bevorderen van burgerparticipatie in besluitvorming op gemeentelijk niveau, waarbij de inbreng van burgers centraal staat bij de ontwikkeling van beleid.

6. Verantwoordelijke Wetgeving en Toezicht

- a. Heldere wet- en regelgeving:** Zorgen voor toegankelijke, begrijpelijke en eerlijke wetgeving die door iedereen kan worden gevolgd en toegepast, en die corruptie, misbruik en bureaucratische obstakels vermindert.
- b. Onafhankelijke toezichthouders:** Ondersteunen van onafhankelijke toezichthouders die verantwoordelijk zijn voor het naleven van wetten en regels, om misbruik van macht en wanbeheer te voorkomen.

7. Toegang tot Rechtspraak voor Iedereen

- a. Gratis of betaalbare juridische bijstand:** Het bieden van betaalbare juridische bijstand aan burgers die zich geen advocaten kunnen veroorloven, zodat iedereen toegang heeft tot rechtspraak.
- b. Eenvoudige en snelle procedures:** Zorgen voor een toegankelijk en efficiënt rechtssysteem waarbij juridische procedures eenvoudig en snel verlopen om de belangen van burgers te beschermen.

HOOFDSTUK 8

BUITENLANDSBELEID

8.1. STANDPUNTEN BUITENLANDSBELEID

Visie: Suriname's buitenlandse betrekkingen vormen een sleutelrol in het bevorderen van duurzame economische groei, sociale gelijkheid en wereldwijde samenwerking (SDG 8, 10, 17). Wij streeft naar een buitenlands beleid dat de belangen van Suriname beschermt, strategische partnerschappen versterkt en ons land positioneert als een betrouwbare en invloedrijke speler op het internationale platform. Door te investeren in diplomatie en samenwerking met buurlanden, Caribische partners en de internationale gemeenschap, willen we bijdragen aan een vreedzame en duurzame toekomst voor Suriname en de wereld (SDG 16, 13, 17).

Doel: Onze partij zet zich in voor een strategisch en duurzaam buitenlandsbeleid dat economische groei stimuleert, sociale inclusie bevordert en mondiale samenwerking versterkt. Door nauwe samenwerking met internationale en regionale partners willen we Suriname positioneren als een land dat niet alleen actief deelneemt aan wereldwijde ontwikkelingen, maar ook oplossingen biedt voor uitdagingen zoals klimaatverandering, duurzame handel en mensenrechten. Dit beleid is gericht op het beschermen van de belangen van onze burgers en het versterken van de rol van Suriname in een geglobaliseerde wereld.

STANDPUNTEN:

1. Regionale Samenwerking en Integratie

- a. **Regionale organisaties:** Actieve betrokkenheid bij regionale organisaties zoals CARICOM om regionale economische groei, stabiliteit en veiligheid te versterken en onze handelsmogelijkheden uit te breiden.
- b. **Sterke banden met buurlanden:** De samenwerking met buurlanden zoals Guyana, Brazilië en Frans-Guyana bevorderen op het gebied van handel, infrastructuur, milieu en veiligheid.

2. Economische Diplomatie en Handel

- a. **Versterking van exportmogelijkheden:** Een actief handelsbeleid ontwikkelen dat Surinaamse producten en diensten internationaal promoot, en ervoor zorgt dat onze exportproducten concurrerend zijn op de wereldmarkt.
- b. **Aantrekken van buitenlandse investeringen:** Internationale investeerders aantrekken in sectoren zoals landbouw, toerisme, mijnbouw en hernieuwbare energie door een aantrekkelijk investeringsklimaat te creëren en de regelgeving te stroomlijnen.

3. Duurzame Ontwikkeling en Klimaatsamenwerking

- a. **Klimaatdiplomatie:** Samenwerken met andere landen en internationale organisaties om klimaatverandering aan te pakken, met bijzondere aandacht voor de bescherming van onze bossen en biodiversiteit.
- b. **Toegang tot internationale klimaatfondsen:** Actief inzetten op toegang tot internationale fondsen en technologieën om duurzame projecten te financieren, zoals groene energie en natuurbeschermingsprogramma's.

4. Bescherming van Surinaamse Burgers in het Buitenland

- a. **Ondersteuning van Surinamers in diaspora:** Het versterken van consulaire diensten om Surinaamse burgers in het buitenland beter te ondersteunen en hun welzijn te waarborgen.

- b. Betrekken van de diaspora bij nationale ontwikkeling:** Actieve betrokkenheid van de diaspora in de ontwikkeling van Suriname door het creëren van initiatieven die hen aanmoedigen om bij te dragen aan investeringen, onderwijs en kennisoverdracht.
- 5. Versterking van Veiligheids- en Grensbeheer**
 - a. Internationale samenwerking tegen grensoverschrijdende criminaliteit:** Samenwerking met buurlanden en internationale instanties om illegale activiteiten zoals drugshandel, mensensmokkel en grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken.
 - b. Effectief grensbeheer:** Investeren in technologie en infrastructuur voor grensbewaking om de veiligheid te waarborgen en het grensverkeer in goede banen te leiden.
- 6. Culturele Diplomatie en Internationale Uitwisseling**
 - a. Promotie van Surinaamse cultuur in het buitenland:** Het rijke culturele erfgoed van Suriname wereldwijd promoten door middel van culturele evenementen, kunstuitwisseling en samenwerkingen.
 - b. Onderwijs- en kennisuitwisseling:** Onderwijsuitwisselingsprogramma's en beurzen uitbreiden, zodat studenten toegang hebben tot internationale studie- en opleidingsmogelijkheden.
- 7. Samenwerking met Internationale Organisaties**
 - a. Actieve deelname aan de VN en andere multilaterale organisaties:** Suriname's betrokkenheid bij de VN, de Wereldbank, de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank en andere internationale fora versterken om ons land meer invloed te geven in kwesties die ons nationaal belang raken.
 - b. Beroep op internationale mensenrechtenstandaarden:** Zorgen dat Suriname een actieve rol speelt in de verdediging van mensenrechten, sociale gelijkheid en democratische waarden op het internationale toneel.
- 8. Humanitaire Hulp en Internationale Verantwoordelijkheid**
 - a. Bijdragen aan vredes- en humanitaire missies:** Deelname aan internationale humanitaire en vredesmissies die overeenkomen met onze nationale waarden en bijdragen aan wereldwijde stabiliteit en vrede.
 - b. Internationale solidariteit in crisissituaties:** Bij rampen en noodsituaties solidariteit tonen door ondersteuning te bieden aan getroffen landen en samen te werken met internationale hulporganisaties.
- 9. Verantwoorde Leningen en Internationale Financiële Relaties**
 - Verantwoord financieel beleid:** Zorgen voor een verstandig en duurzaam beleid met betrekking tot leningen bij internationale instellingen, om te voorkomen dat Suriname afhankelijk wordt van buitenlandse schulden.

HOOFDSTUK 9

NATUURLIJKE HULPBRONNEN

9.1. STANDPUNTEN NATUURLIJKE HULPBRONNEN

Visie: Suriname is rijk aan natuurlijke hulpbronnen, waaronder mineralen, water, bossen en biodiversiteit, die een waardevolle bron van inkomsten vormen voor ons land (SDG 8, SDG 12, SDG 15). Onze partij zet zich in voor een duurzaam beleid dat natuurlijke hulpbronnen op verantwoorde wijze beheert (SDG 12, SDG 13, SDG 15), met als doel economische voordelen te combineren met ecologische verantwoordelijkheid en het welzijn van toekomstige generaties. We streven naar een balans waarbij duurzame exploitatie van deze hulpbronnen niet alleen bijdraagt aan economische groei (SDG 8) en sociale rechtvaardigheid (SDG 10), maar ook het milieu beschermt en de biodiversiteit behoudt (SDG 12, SDG 13, SDG 15).

Doel: Onze partij erkent dat Suriname's natuurlijke hulpbronnen een unieke zegen zijn, maar alleen als ze met zorg, verantwoordelijkheid en respect voor toekomstige generaties worden beheerd. Door een beleid van duurzame exploitatie, bescherming van ons milieu en behoud van biodiversiteit, én herinvestering van opbrengsten in onze samenleving, willen we een Suriname creëren waar economische groei samengaat met sociale rechtvaardigheid en ecologische duurzaamheid. Op deze manier zorgen we ervoor dat onze natuurlijke rijkdom niet alleen een bron van welvaart is voor de huidige generatie, maar ook een solide basis legt voor een gezonde, inclusieve en duurzame toekomst.

STANDPUNTEN:

1. Duurzaam Gebruik van Hulpbronnen

- a. **Milieuvriendelijke exploitatie:** Stimuleren van technologieën en methoden die de milieupact van hulpbronnenwinning minimaliseren, zoals moderne technieken in de mijnbouw en bosbouw.
- b. **Strikte regelgeving:** Strengere wetten en richtlijnen ontwikkelen en handhaven voor bedrijven in de mijnbouw, bosbouw en energie-industrie om de negatieve effecten op ecosystemen en gemeenschappen te beperken.

2. Transparante Inkomsten en Herinvestering

- a. **Transparantie in inkomstenbeheer:** Zorgen voor transparantie in de inkomsten uit natuurlijke hulpbronnen door middel van audits en publiek beschikbare rapporten.
- b. **Herinvestering in duurzame projecten:** Een substantieel deel van de inkomsten uit natuurlijke hulpbronnen investeren in duurzame projecten zoals onderwijs, gezondheidszorg, infrastructuur en hernieuwbare energiebronnen.

3. Bescherming van Biodiversiteit en Ecosystemen

- a. **Behoud van natuurgebieden:** Grote natuurgebieden beschermen en behoudsgebieden uitbreiden om bedreigde diersoorten en waardevolle ecosystemen te behouden.
- b. **Beperkingen op ontbossing:** Strikte beperkingen stellen aan houtkap en andere activiteiten die leiden tot ontbossing, waarbij nadruk ligt op verantwoord bosbeheer en herbeplanting.

4. Betrekken van Lokale Gemeenschappen

- a. **Erkenning van rechten van Inheemse en Tribale gemeenschappen:** Het eigendom en de rechten van Inheemse en Tribale gemeenschappen respecteren en hen betrekken bij beslissingen over het gebruik van hulpbronnen op hun land.

- b. Lokale werkgelegenheid en participatie:** Bevorderen dat natuurlijke hulpbronnen ook lokaal werkgelegenheid creëren en dat lokale gemeenschappen profiteren van de economische voordelen van de hulpbronnen op hun grondgebied.

5. Milieu en Klimaatbescherming

- a. Compensatie en herstelprogramma's:** Voor alle bedrijven die betrokken zijn bij exploitatie, een verplichting instellen om herstelprogramma's uit te voeren, zoals herbepanting en schoonmaak van vervuilde gebieden.
- b. Klimaatverantwoorde maatregelen:** Zorgen dat Suriname zijn rol vervult in de strijd tegen klimaatverandering door verantwoorde exploitatie te combineren met maatregelen om broeikasgassen te beperken en koolstofopslag in bossen te ondersteunen.

6. Monitoring en Verantwoording

- a. Regelmatige monitoring:** Onafhankelijke monitoring van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en de naleving van milieuwetten om transparantie en verantwoord beheer te waarborgen.
- b. Verantwoording aan de gemeenschap:** Periodiek rapporteren aan de gemeenschap over de toestand van natuurlijke hulpbronnen en de stappen die worden ondernomen om deze te behouden.

HOOFDSTUK 10

INHEEMSEN EN TRIBALE GEMEENSCHAPPEN

10.1. STANDPUNTEN INHEEMSEN EN TRIBALE GEMEENSCHAPPEN

Visie: Suriname erkent de unieke rechten, kennis en cultuur van Inheemse en Tribale gemeenschappen en respecteert hun traditionele leefwijzen en verbondenheid met het land (SDG 10, SDG 16, SDG 15). Wij streven naar gelijke kansen en actieve deelname van Inheemse en Tribale gemeenschappen in besluitvormingsprocessen die hen aangaan (SDG 10, SDG 16, SDG 5). Dit omvat het bevorderen van sociale inclusie, het beschermen van landrechten en het respecteren van hun bijdrage aan de biodiversiteit en het milieu (SDG 15, SDG 16).

Doel: Deze standpunten zijn gericht op het versterken van de positie van Inheemse en Tribale gemeenschappen in Suriname door hun rechten, cultuur en leefomgeving te beschermen. Wij zetten ons in voor het creëren van een inclusieve samenleving waarin iedereen gerespecteerd wordt, en waarin Inheemse en Tribale gemeenschappen de kans krijgen om actief bij te dragen aan de ontwikkeling van het land.

STANDPUNTEN:

1. Erkenning van Grondrechten

- a. **Formele erkenning van Grondrechten:** We zetten ons in voor de juridische erkenning van traditionele grondrechten van Inheemse en Tribale gemeenschappen. Dit betekent dat hun grond en natuurlijke leefomgeving wettelijk worden beschermd tegen inbreuk en exploitatie door derden.
- b. **Grenzen en bescherming:** Het vastleggen van duidelijke grenzen van traditionele gebieden in samenwerking met gemeenschappen en experts, zodat er geen verwarring of onenigheid is over de omvang van hun land.
- c. **Gemeenschapsbeheer:** Inheemse en Tribale gemeenschappen hebben het recht om hun land zelf te beheren volgens hun eigen traditionele wetten en regels, inclusief de toegang tot natuurlijke hulpbronnen in hun omgeving.

2. Inclusie in Besluitvorming

- a. **Consultatie en instemming:** Inheemse en Tribale gemeenschappen moeten voorafgaand en geïnformeerd instemmen (Free, Prior, and Informed Consent, of FPIC) met projecten die hun land en leefomgeving beïnvloeden. Dit voorkomt ongewenste exploitatie en respecteert hun rechten en autonomie.
- b. **Vertegenwoordiging:** We zetten ons in om Inheemse en Tribale vertegenwoordigers op te nemen in overheidscommissies en -organen die zich bezighouden met grondstoffenbeheer, milieu, en duurzame ontwikkeling.
- c. **Betrekken van vrouwen en jongeren:** Speciale aandacht voor participatie van vrouwen en jongeren binnen Inheemse en Tribale gemeenschappen om zo een breder scala aan perspectieven en behoeften te waarborgen.

3. Behoud en Bescherming van Cultuur en Taal

- a. **Cultureel erfgoed en tradities:** Erkenning en bescherming van traditionele kennis, gebruiken, en ambachten van Inheemse en Tribale gemeenschappen. We ondersteunen gemeenschapsprojecten die deze cultuur behouden en overdragen aan toekomstige generaties.

- b. **Onderwijs in eigen taal:** Ontwikkeling van onderwijsprogramma's in de moedertalen van Inheemse en Tribale gemeenschappen, inclusief de integratie van hun culturele waarden en geschiedenis in het curriculum.
- c. **Bescherming tegen culturele toe-eigening:** Inheemse en Tribale cultuur en symbolen mogen niet worden gebruikt zonder toestemming van de gemeenschap. Dit voorkomt misbruik en ondersteunt het behoud van hun culturele identiteit.

4. Toegang tot Basisvoorzieningen

- a. **Gezondheidszorg en welzijn:** Verbetering van de toegang tot gezondheidszorg in afgelegen gebieden door mobiele klinieken, medische voorzieningen, en training van lokale gezondheidswerkers. Zorgsystemen moeten rekening houden met traditionele geneeskunde en gewoonten.
- b. **Onderwijs en scholing:** Verbeteren van de toegang tot kwalitatief onderwijs door het opzetten van scholen in traditionele gemeenschappen en ondersteunen van programma's die jongeren uit Inheemse en Tribale gemeenschappen kansen bieden op de arbeidsmarkt.
- c. **Basisinfrastructuur:** Investeren in infrastructuur, zoals water- en energievoorzieningen en veilige transportmogelijkheden, om een betere levenskwaliteit te waarborgen zonder dat het de cultuur en leefwijze van gemeenschappen verstoort.

5. Milieu- en Natuurbehoud

- a. **Bescherming van traditionele leefomgeving:** Wij erkennen het recht van Inheemse en Tribale gemeenschappen om hun natuurlijke omgeving te behouden en beschermen tegen vervuiling, ontbossing en overexploitatie.
- b. **Duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen:** Inheemse en Tribale gemeenschappen moeten inspraak hebben in het beheer van natuurlijke hulpbronnen op hun land. Zij mogen op hun traditionele manier gebruikmaken van deze bronnen, met respect voor duurzaamheid en ecologische balans.
- c. **Samenwerking bij milieuprojecten:** Erkenning van de kennis en betrokkenheid van Inheemse en Tribale gemeenschappen bij milieubescherming. Samenwerking met hen in natuurbehoudsprojecten zoals herbebossing, ecotoerisme en biodiversiteit, waarbij zij een actieve rol en economische voordelen ontvangen.

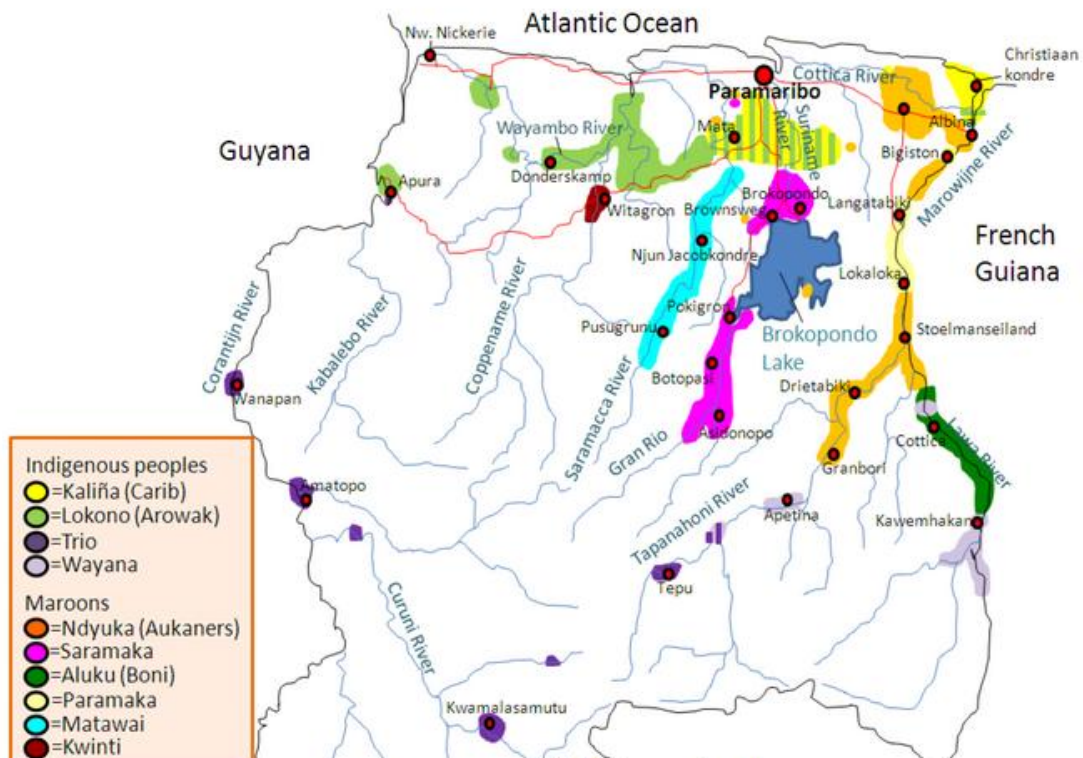
6. Rechtvaardigheid en Bescherming tegen Discriminatie

- a. **Strikte handhaving van antidiscriminatie wetten:** We zorgen voor bescherming tegen discriminatie en racisme en werken aan bewustwording en educatie om vooroordelen jegens Inheemse en Tribale gemeenschappen te verminderen.
- b. **Bescherming tegen onrechtmatige vervolging:** Inheemse en Tribale gemeenschappen moeten vrij zijn om hun traditionele praktijken uit te oefenen zonder angst voor onrechtmatige vervolging of onderdrukking.
- c. **Onafhankelijke klachtprocedures:** We zorgen voor een onafhankelijk systeem waarin Inheemse en Tribale gemeenschappen klachten kunnen indienen over schendingen van hun rechten. Dit systeem moet toegankelijk zijn, in de moedertaal worden aangeboden, en duidelijkheid en transparantie bieden over de behandeling van klachten.

7. Economische Zelfstandigheid en Ontwikkeling

- a. **Ondersteuning van gemeenschapsprojecten:** Financiële en technische ondersteuning voor initiatieven die economische voordelen voor de gemeenschap genereren, zoals ambachten, duurzaam toerisme en landbouwprojecten.

- b. **Bescherming tegen exploitatie:** Garanderen dat Inheemse en Tribale gemeenschappen niet worden uitgebuit door externe investeerders of bedrijven die hun grondstoffen en arbeidskracht willen gebruiken.
- c. **Lokale werkgelegenheid:** Bevordering van werkgelegenheidsinitiatieven die aansluiten op de behoeften en waarden van Inheemse en Tribale gemeenschappen, zodat zij economisch onafhankelijk kunnen zijn en tegelijkertijd hun leefwijze kunnen behouden.

HOOFDSTUK 11

BESTEDING INKOMSTEN UIT OLIE & GAS

11.1. STANDPUNTEN BESTEDING INKOMSTEN UIT OLIE & GAS

Visie: De inkomsten uit olie- en gaswinning bieden Suriname een unieke kans om duurzame groei en brede welvaart te realiseren (SDG 7, SDG 8, SDG 9). Onze partij streeft naar een transparant en verantwoord beheer van deze inkomsten (SDG 12, SDG 16), zodat ze bijdragen aan economische ontwikkeling, hoogwaardige infrastructuur, beter onderwijs en toegankelijke zorg voor alle burgers (SDG 4, SDG 9, SDG 10, SDG 12). We zetten ons in voor een beleid dat natuurlijke hulpbronnen verantwoord benut en duurzame ontwikkeling bevordert, waarbij ook aandacht wordt besteed aan klimaatbescherming en het behoud van biodiversiteit (SDG 12, SDG 13, SDG 15).

Doel: Onze partij zet zich in om de inkomsten uit olie- en gaswinning op een verantwoorde, transparante en toekomstgerichte manier in te zetten. Door te investeren in duurzame economische ontwikkeling, moderne infrastructuur, diversificatie van de economie en goed gefinancierde publieke diensten zoals onderwijs en gezondheidszorg, leggen we een stabiele en veerkrachtige basis voor Suriname. Tegelijkertijd richten we ons op het behoud van onze natuurlijke rijkdommen en het beschermen van het milieu, zodat zowel huidige als toekomstige generaties profiteren van deze middelen.

STANDPUNTEN:

1. Transparantie en Verantwoording van Inkomsten

- a. **Oprichting van een Onafhankelijk Staatsfonds:** Alle inkomsten uit olie en gas stromen direct naar een onafhankelijk beheerd staatsfonds. Dit fonds zorgt voor verantwoorde investeringen en reserveert inkomsten voor de toekomst, met strikte verantwoording en een wettelijk kader voor uitgaven.
- b. **Openbare rapportages:** Het fonds brengt jaarlijks gedetailleerde rapportages uit over de inkomsten, investeringen en uitgaven, zodat burgers kunnen volgen hoe de middelen worden gebruikt.
- c. **Toezicht door een onafhankelijke waakhond:** Instellen van een toezichthoudende instantie die toeziet op de integriteit en transparantie van de bestedingen en directe betrokkenheid van de overheid of derden zonder toezicht voorkomt.

2. Investeren in Duurzame Infrastructuur

- a. **Verbeteren van nationale infrastructuur:** Investeren in wegen, bruggen, elektriciteitsnetwerken en waterinfrastructuur om de connectiviteit en kwaliteit van leven in zowel stedelijke als afgelegen gebieden te verhogen.
- b. **Uitbreiding van digitale infrastructuur:** Investeren in breedbandinternet en digitale verbindingen om technologie en innovatie in het hele land toegankelijker te maken.
- c. **Milieuvriendelijke bouwprojecten:** Stimuleren van infrastructuurprojecten met minimale ecologische impact door gebruik te maken van duurzame materialen en technieken, wat de economische groei ondersteunt zonder het milieu onnodig te belasten.

3. Onderwijs en Innovatie als Basis voor Toekomstige Generaties

- a. **Verbeteren van onderwijsfaciliteiten en -kwaliteit:** Inkomsten gebruiken om scholen te moderniseren, leeromgevingen te verbeteren en kwalitatief hoogstaande opleidingsprogramma's op te zetten die aansluiten op de toekomstige arbeidsmarkt.

- b. Fonds voor beurzen en opleidingen:** Oprichten van een speciaal fonds dat beurzen verstrekt aan talentvolle studenten, met een focus op technische, medische en wetenschappelijke studies in binnen- en buitenland.
- c. Stimuleren van innovatief ondernemerschap:** Bevorderen van onderzoek en ontwikkeling en innovatieve start-ups in sectoren als schone energie, landbouw, biotechnologie en digitale technologie.

4. Versterking van de Gezondheidszorg

- a. Verbeteren van medische voorzieningen:** Investeren in ziekenhuizen en klinieken, vooral in afgelegen gebieden, om de gezondheidszorginfrastructuur te versterken en toegankelijk te maken voor iedereen.
- b. Opleidingen en training van medisch personeel:** Gebruikmaken van de olie- en gasinkomsten om hoogopgeleide medisch specialisten aan te trekken, evenals trainingen en opleidingen te bekostigen voor lokale zorgverleners.
- c. Investeren in preventieve gezondheidszorg:** Fondsen aanwenden voor preventieve gezondheidsprogramma's, zoals vaccinatiecampagnes, screenings, en voorlichting, zodat de algehele volksgezondheid verbetert.

5. Duurzame en Diversifiërende Economie

- a. Duurzaamheidsfonds voor alternatieve energiebronnen:** Een deel van de olie- en gasinkomsten reserveren om duurzame energieprojecten te financieren, zoals zonne-energie, windenergie en kleine waterkrachtprojecten. Dit versterkt de energiezekerheid en vermindert de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen.
- b. Diversificatie van de economie:** Inkomsten inzetten voor de ontwikkeling van andere sectoren, zoals landbouw, toerisme, industrie en technologie, om een stabiele, veerkrachtige economie te bevorderen die bestand is tegen schommelingen in de olie- en gasprijzen.
- c. Stimuleren van duurzame landbouw en visserij:** Investeren in de duurzame ontwikkeling van landbouw en visserij, zodat deze sectoren productiever worden zonder natuurlijke hulpbronnen uit te putten.

6. Verlichting van de Staatsschuld en Financiële Stabiliteit

- a. Afbetalen van de staatsschuld:** Een deel van de inkomsten aanwenden om de staatsschuld af te lossen, waardoor de overheidsfinanciën stabielere worden en de afhankelijkheid van buitenlandse leningen vermindert.
- b. Reserves opbouwen voor economische schokken:** Een percentage van de olie- en gasinkomsten reserveren als buffer voor economische tegenvallers of mondiale prijsschommelingen, om de stabiliteit van de economie te waarborgen.
- c. Inzetten op lage inflatie en koopkrachtbescherming:** Voorzichtig omgaan met overheidsuitgaven uit het staatsfonds om hyperinflatie en devaluatie te voorkomen en zo de koopkracht van de burgers te beschermen.

7. Sociale Voorzieningen en Sociale Zekerheid

- a. Verbeteren van sociale vangnetten:** Inkomsten gebruiken om sociale zekerheidssystemen te versterken en kwetsbare bevolkingsgroepen te ondersteunen, zoals ouderen, mensen met een beperking, en werklozen.
- b. Betaalbare huisvesting:** Investeren in bouw- en renovatieprojecten voor betaalbare woningen, zodat een groter aantal gezinnen toegang heeft tot veilige en betaalbare huisvesting.

- c. **Kinderopvang en gezinsondersteuning:** Fondsen gebruiken om kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en gezinsondersteuning te verbeteren, zodat gezinnen zich beter kunnen ontwikkelen en bijdragen aan de maatschappij.

8. Milieubescherming en Klimaatadaptatie

- a. **Herstel van aangetaste natuurgebieden:** Inkomsten besteden aan natuurherstelprojecten om schade aan het milieu door mijnbouw en andere industrieën te herstellen en ecosystemen te beschermen.
- b. **Bevorderen van klimaatadaptatieprojecten:** Investeren in klimaatbestendige infrastructuur en programma's voor de bescherming tegen overstromingen, droogte, en andere klimaateffecten, om gemeenschappen weerbaarder te maken tegen extreme weersomstandigheden.
- c. **Ondersteuning van inheemse en tribale gemeenschappen:** Respecteren en ondersteunen van inheemse en tribale gemeenschappen die afhankelijk zijn van natuurlijke hulpbronnen, door hen te betrekken bij natuurbescherming en het duurzaam beheer van het milieu.

HOOFDSTUK 12

CARBON CREDIT

12.1. STANDPUNTEN CARBON CREDIT

Visie: In de strijd tegen klimaatverandering biedt het systeem van carbon credit een kans voor Suriname om niet alleen bij te dragen aan wereldwijde inspanningen, maar ook economische voordelen te behalen (SDG 13, SDG 7, SDG 8). Door het behoud van onze uitgestrekte bossen en het implementeren van duurzame praktijken kunnen wij carbon credit genereren en verkopen (SDG 12, SDG 15). Deze inkomsten kunnen worden gebruikt om duurzame ontwikkeling in ons land te bevorderen, lokale gemeenschappen te ondersteunen en een bijdrage te leveren aan het behalen van de klimaatdoelen (SDG 1, SDG 10, SDG 11).

Doel: Onze partij ziet de inkomsten uit carbon credit als een kans voor Suriname om niet alleen bij te dragen aan de wereldwijde strijd tegen klimaatverandering, maar ook om duurzame ontwikkeling te stimuleren en de levensstandaard van onze bevolking te verbeteren. Door verantwoord en duurzaam gebruik te maken van onze natuurlijke hulpbronnen, kunnen we een solide basis leggen voor een groenere en welvarendere toekomst.

STANDPUNTEN:

1. Maximaliseren van Carbon Credit Potentieel

- a. **Behoud van bossen als CO₂-opslag:** Onze partij zet zich in voor het behoud en herstel van de bossen in Suriname, die cruciaal zijn voor het genereren van carbon credit. Door bosdegradatie te voorkomen, kunnen we de hoeveelheid CO₂ die in de atmosfeer vrijkomt, minimaliseren.
- b. **Implementatie van duurzame land- en bosbouwtechnieken:** Investeren in innovatieve methoden die de carbonopslag vergroten en tegelijkertijd de biodiversiteit beschermen. Dit versterkt niet alleen de ecologische waarde van ons land, maar maakt ons ook aantrekkelijk voor carbon credit-projecten.

2. Transparante en Eerlijke Carbon Credit-markt

- a. **Zorgdragen voor transparantie en verantwoording:** Het is essentieel dat de verkoop van carbon credit transparant is en ten goede komt aan de gemeenschap. Wij pleiten voor duidelijke richtlijnen over hoe de inkomsten worden beheerd en besteed.
- b. **Participatie van lokale gemeenschappen:** Lokale gemeenschappen moeten profiteren van carbon credit-initiatieven. Dit kan door hen te betrekken bij projecten, hen een deel van de opbrengsten te geven en hun traditionele kennis en praktijken te integreren.

3. Investeren in Duurzame Ontwikkeling

- a. **Gebruik van inkomsten voor maatschappelijke projecten:** Inkomsten uit carbon credit moeten worden gebruikt om projecten te financieren die de levenskwaliteit van onze bevolking verbeteren, zoals onderwijs, gezondheidszorg en infrastructuur, met een focus op duurzaamheid.
- b. **Steun voor duurzame initiatieven:** Fondsen uit carbon credit kunnen ook worden ingezet voor initiatieven die de ecologische voetafdruk van de samenleving verkleinen, zoals duurzame energieprojecten en ecotoerisme.

4. Bewustwording en Onderwijs

- a. **Opleiding over carbon credit en milieu-impact:** Voorlichtingscampagnes opzetten om zowel de bevolking als bedrijven bewust te maken van het belang van carbon credit en de rol die zij kunnen spelen in het verminderen van de ecologische impact.
- b. **Betrekken van jongeren bij milieu-initiatieven:** Jongeren stimuleren om betrokken te raken bij projecten die carbon credit genereren, waardoor zij zich inzetten voor het milieu en duurzame ontwikkeling in Suriname.

5. Internationale Samenwerking

- a. **Aansluiting bij internationale carbon markten:** Actief deelnemen aan internationale carbon markten om het potentieel van Suriname te benutten en verbindingen te leggen met andere landen en organisaties die zich inzetten voor klimaatverandering.
- b. **Zoeken naar partnerschappen:** Samenwerken met internationale milieuorganisaties en ontwikkelingspartners om technische en financiële ondersteuning te verkrijgen voor het opzetten van carbon credit-projecten.

6. Monitoring en Evaluatie

- a. **Ontwikkeling van monitoringmechanismen:** Mechanismen opzetten om de voortgang van carbon credit-projecten te monitoren en de impact op zowel milieu als gemeenschap te evalueren.
- b. **Aanpassingen en verbeteringen doorvoeren:** Gebaseerd op de monitoringresultaten moeten we flexibel zijn en waar nodig aanpassingen doorvoeren om de effectiviteit van onze carbon credit-initiatieven te maximaliseren.

HOOFDSTUK 13

DRINKWATERVOORZIENING

13.1. STANDPUNTEN DRINKWATERVOORZIENING

Visie: Toegang tot schoon en veilig drinkwater is een fundamenteel recht voor elke Surinamer (SDG 6). Dit recht is essentieel voor de gezondheid, het welzijn en de duurzame ontwikkeling van onze samenleving (SDG 3, SDG 11). Onze partij streeft naar een betrouwbare, duurzame en inclusieve drinkwatervoorziening in heel Suriname, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan zowel stedelijke als afgelegen landelijke gebieden (SDG 6, SDG 10, SDG 11). Wij zijn vastberaden om de waterinfrastructuur te verbeteren en waterbeheer te versterken, zodat een kwalitatieve en consistente waterdruk wordt gegarandeerd, en geen enkele gemeenschap wordt achtergelaten (SDG 6, SDG 9).

Doel: Onze partij zet zich in om een solide, inclusieve en duurzame drinkwatervoorziening in Suriname te realiseren. Door strategische investeringen in infrastructuur en innovatie, willen wij ervoor zorgen dat schoon en veilig drinkwater voor iedereen toegankelijk is, wat essentieel is voor een gezonde en welvarende samenleving. Wij beschouwen drinkwater als een onvervreemdbaar recht dat actief moet worden beschermd en bevorderd. Om waterdrukproblemen structureel op te lossen en waterverlies te minimaliseren, zetten we in op efficiënt beheer, lokale betrokkenheid en samenwerking op nationaal en internationaal niveau.

STANDPUNTEN:

1. Toegang tot Schoon Drinkwater voor Iedereen

- a. **Focus op kwetsbare gemeenschappen:** Speciale aandacht schenken aan de drinkwatervoorziening in achtergestelde en afgelegen gebieden, waar toegang tot schoon drinkwater vaak een probleem is. Wij willen dat iedereen, ongeacht locatie of sociaaleconomische status, kan beschikken over veilig drinkwater.
- b. **Betaalbare en Eerlijke Tarieven voor drinkwater:** Tarieven voor drinkwater moeten eerlijk en betaalbaar zijn, zodat alle burgers toegang hebben tot deze basisvoorziening zonder dat zij financieel overbelast raken.
- c. **Ondersteuning voor kwetsbare groepen:** Voorzien in subsidies en sociale tarieven voor lage-inkomensgroepen, zodat ook zij toegang hebben tot drinkwater zonder financiële druk.
- d. **Transparantie en verantwoording in de tariefstelling:** Zorgen voor transparantie in de kostenstructuren om eerlijke tarieven te garanderen en onnodige prijsverhogingen te voorkomen.

2. Moderniseren en Uitbreiden van het Waterdistributienetwerk

- a. **Upgraden van verouderde leidingen en pompen:** Vernieuwen van oude en versleten waterleidingen en pompen die voor drukverlies kunnen zorgen, zodat de waterstroom naar huishoudens consistent blijft.
- b. **Uitbreiden van wateropslagcapaciteit:** Investeren in extra waterreservoirs en opslagtanks in dichtbevolkte en hoger gelegen gebieden om voldoende watervoorraad te hebben tijdens periodes van piekverbruik.
- c. **Aanpassen van leidingdiameters:** Vergroten van de diameters van leidingen in gebieden waar waterdrukproblemen vaker voorkomen, om de waterstroom te verhogen en zo drukverlies te verminderen.

3. Decentrale Waterproductie en Zelfvoorziening

- a. **Lokale waterproductie-eenheden:** Onderzoeken van de mogelijkheid om kleine waterproductie-eenheden te installeren in regio's waar de drukproblematiek groter is, waardoor de afhankelijkheid van het centrale systeem afneemt.

4. Investeren in Drukverhogingsinstallaties

- a. **Strategische locaties voor drukverhogers:** Installeren van drukverhogingsinstallaties op strategische locaties in het waternetwerk, vooral in hoger gelegen wijken en gebieden met frequent waterdrukverlies.
- b. **Kleine drukstations voor afgelegen gebieden:** Opzetten van kleine drukstations in afgelegen of moeilijk bereikbare gebieden om waterdruk en -distributie in deze regio's te garanderen.
- c. **Automatische aanpassing van waterdruk tijdens piekuren:** Implementeren van technologie om de waterdruk automatisch aan te passen tijdens piekuren, zodat elk huishouden stabiele druk ervaart, ongeacht het tijdstip.

5. Efficiënt Waterbeheer en Monitoring

- a. **Slimme monitoring van waterdruk:** Implementeren van digitale monitoringsystemen die de waterdruk in real-time meten en afwijkingen direct melden, zodat storingen sneller worden opgelost.
- b. **Onderhouds- en herstelteams:** Inzetten van gespecialiseerde onderhoudsteams die waterdrukproblemen snel kunnen detecteren en herstellen, met een focus op preventief onderhoud om drukverlies te voorkomen.
- c. **Publieke rapportagesystemen:** Opzetten van een eenvoudig toegankelijk systeem voor bewoners om waterdrukproblemen te melden, zodat deze effectiever kunnen worden aangepakt.

6. Inzetten op Duurzaam en Efficiënt Waterverbruik

- a. **Voorlichtingscampagnes voor waterbesparing:** Organiseren van campagnes die burgers bewust maken van verstandig watergebruik, zodat de vraag tijdens piekuren wordt verminderd en drukverlies wordt beperkt.
- b. **Gebruik van regenwateropvangsystemen:** Stimuleren van regenwateropvang voor secundair watergebruik, zoals carwash en schoonmaak, om de druk op het waternetwerk te verlichten.

7. Samenwerking en Partnerschappen

- Samenwerking met internationale organisaties:** Actief samenwerken met internationale organisaties en NGO's die expertise en middelen kunnen bieden voor het verbeteren van drinkwatervoorziening en infrastructuur.

HOOFDSTUK 14

ELECTRICITEITSVOORZIENING

14.1. STANDPUNTEN ELECTRICITEITSVOORZIENING

Visie: Toegang tot betrouwbare en duurzame elektriciteit is een fundamenteel recht en een essentiële voorwaarde voor de ontwikkeling van Suriname (SDG 7, SDG 1). Het speelt een cruciale rol in het stimuleren van economische groei, het verbeteren van de gezondheidszorg, het bevorderen van onderwijs en het verhogen van de levensstandaard (SDG 7, SDG 3, SDG 4, SDG 8). Onze partij zet zich in voor een inclusieve en duurzame elektrificatie van het hele land, met speciale aandacht voor zowel stedelijke als afgelegen landelijke gebieden (SDG 7, SDG 10, SDG 11). Tegelijkertijd richten we ons op een energievoorziening die milieuvriendelijk is en prioriteit geeft aan hernieuwbare energiebronnen (SDG 7, SDG 13).

Doel: Onze partij streeft naar een toekomst waarin alle Surinamers toegang hebben tot betrouwbare, duurzame en inclusieve elektriciteit, die dient als motor voor economische, sociale en ecologische vooruitgang. Door te investeren in moderne infrastructuur, duurzame energieoplossingen en educatie, zorgen we ervoor dat elke gemeenschap kan profiteren van de voordelen van elektriciteit. Wij zetten ons in voor een rechtvaardige verdeling van energiebronnen tussen stedelijke en landelijke gebieden, om ongelijkheid te verkleinen en duurzame stedelijke en landelijke ontwikkeling te bevorderen. Daarbij richten we ons op milieuvriendelijke technologieën om klimaatverandering tegen te gaan en natuurlijke hulpbronnen te beschermen.

STANDPUNTEN:

1. Uitbreiding en Modernisering van de Elektriciteitsinfrastructuur

- a. **Investeren in infrastructuur:** Wij pleiten voor aanzienlijke investeringen in de elektriciteitsinfrastructuur, met de aanleg van nieuwe elektriciteitsnetwerken en de modernisering van bestaande systemen om betrouwbaarheid te garanderen en storingen te minimaliseren.
- b. **Verbetering van de distributiec capaciteit:** De distributiec capaciteit moet worden verbeterd om alle gebieden, inclusief afgelegen dorpen, van elektriciteit te voorzien, en om de groeiende vraag naar energie te kunnen bijhouden.

2. Duurzame Energiebronnen, Betrouwbaarheid en Kwaliteit van de Energievoorziening

- a. **Overgang naar hernieuwbare energie:** Stimuleren van investeringen in duurzame energiebronnen zoals zonne-energie, windenergie en hydropower om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de ecologische impact te minimaliseren.
- b. **Ondersteuning van kleinschalige duurzame projecten:** Incentives bieden voor gemeenschappen en kleine bedrijven om zelf duurzame energieprojecten te ontwikkelen, zoals zonnepanelen, wat de lokale energietransitie kan bevorderen.
- c. **Verbetering van de betrouwbaarheid:** Het elektriciteitsnet moet robuust zijn, met strategieën om storingen en onderbrekingen tot een minimum te beperken. Dit kan onder andere door meer redundantie in het netwerk aan te brengen en reserves te creëren.
- d. **Regelmatige kwaliteitscontroles:** Er moeten kwaliteitscontroles worden uitgevoerd op de elektriciteitsvoorziening om ervoor te zorgen dat deze voldoet aan de normen voor veiligheid en betrouwbaarheid.

3. Toegankelijkheid en Betaalbaarheid

- a. **Garanderen van eerlijke tarieven:** Elektriciteitstarieven moeten eerlijk en betaalbaar zijn voor alle huishoudens, met speciale aandacht voor kwetsbare groepen en lage-inkomensgezinnen.
- b. **Subsidies voor energiekosten:** Subsidies en ondersteuningsprogramma's voor huishoudens met lage inkomens om de lasten van energiekosten te verlichten, zodat niemand zonder elektriciteit hoeft te leven.

4. Educatie en Bewustwording

- a. **Opleidingsprogramma's voor energiebeheer:** Onderwijsprogramma's ontwikkelen over energiebeheer en duurzame praktijken, zodat de bevolking bewust wordt van het belang van energiebesparing en verantwoord energiegebruik.
- b. **Bewustwordingscampagnes:** Campagnes opzetten om de bevolking bewust te maken van energiebesparende maatregelen en het belang van duurzame energiebronnen.

5. Samenwerking en Partnerschappen

- a. **Samenwerking met de private sector:** De overheid moet samenwerken met de private sector om innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor energietransitie en infrastructuurverbetering.
- b. **Internationale samenwerking:** Samenwerken met internationale organisaties en ontwikkelingspartners om toegang te krijgen tot technische expertise en financiering voor duurzame energieprojecten.

